

ABONAMENTUL
 un an . . . 24 Cor.
 jum. an . . . 12 "
 o lună . . . 2 "
 Nrul de Duminecă
 un an . . . 4 Cor.
 Pentru România și
 America . . . 10 Cor.
 Nrul de zi pentru Ro-
 mania și străinătate pe
 an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
 și ADMINISTRATIA:
 Deák Ferenc-utca 20.
 INSERTIUNILE
 se primesc la adminis-
 trație.
 Manuscrise nu se în-
 poiază.
 Telefon pentru oraș și
 comitat 502.

Complicații în perspectivă.

Horoscopul politic prezintă imagini tot mai nedesluite. Chestiunea sufragiului universal aruncă în preajmă un spectru enigmatic menit să ncurce mințile celor cu dureri pentru viitorul țării. Cu cât se încearcă mai mult lămurirea chestiunii, cu atât ea se complică mereu. O nesiguranță mai mare a stăpânit nici când în politică. Oameni politici consumați, cari deslușiau înainte din amne șirul evenimentelor viitoare, azi stau edumeriți ca în fața unui oracol, neisbucind să pătrundă înțelesul dodonic al svorilor ventilate de ziarele guvernului.

A căzut ministrul Andrassy ori nu? Și ce a căzut aieva, cu ce scop se urzește neașteptat de stăruitor iluzia că încă proiectele lui n'au fost respinse definitiv și că e nădejde ca reforma electorală să ia întruchierea plănuită de el? Ori poate M. Sa i-a gândit guvernului să pregătească expozițiunii său naufragiat aparențele unei rețineri mai puțin rușinoase? Și cum se va rezolvi problema remanierii lui Andrassy și a încheierea a cabinetului? Pe mâinile lui ce trece soarta reformei electorale? În ce na căror combinații a rezultat șefia de cabinet a lui Apponyi?

Intemeiați pe informația noastră din izvor amn de necondiționată încredere, cu atât mai curios ne pare simulacrul guvernului care a și prezentat situația neclintită, cu cât am cu positivitate că ministrul de interne, Antonete Andrassy, a fost aieva respins și

chiar dacă resoanele politice de culise îi mai rezervă o nouă audiență în chestiunea reformei, rostul ei nu poate fi altul decât excamotarea aparențelor în vederea complicațiilor ce le-ar stârni în țară căderea lui prea timpurie, dată fiind situația liniștită creată de vacanțele camerei.

Intr'adevăr se pare că numai în taințele guvernului se mai frământă de prezent problemele politice, în țară stăpânește o neinteresare generală, mărginașă cu apatia. Spiritul public a obosit de evenimentele politice ce s'au precipitat atât de variate și sbuciumate în anii din urmă. O depresiune generală a cuprins spiritele, după lupte date înzadar. Forțele sunt încă insetate de odihnă, dar o schimbare repentină le-ar putea înviora și din adâncul lor liniștit ar porni viforul unor lupte și mai desperate ca cele din anii trecuți.

Necesitatea unei prefaceri radicale azi a pătruns în conștiința popoarelor. Mizeriile multiple ale despotismului de rasă și de clase a slăbit organismul vieții de stat atât de mult, încât azi trosnește din toate încheieturile.

O luptă politică conștientă purtată în solidaritate de toate naționalitățile prigonite, împreună cu clasele despoiate, l'ar surpa din temelii. Pe aceste temelii șubrede guvernul însă voiește să clădească vavilonul imperialismului maghiar, plănuind ca cel mai puternic pilastru să-i fie o lege electorală reacționară, anahronistică. De-aici toată scamatoria cu lozincele șoviniste, de-aici toate artificiile articolelor de ziare, cu cari se

preîntimpină fătul monstru al plănuitei reforme. Se muncește cu zor la prepararea opiniei publice maghiare, în nădejdea că vor reuși să provoace iluzia că Ungaria cere unisono reforma plănuită de guvern.

Astfel se explică trăgănările și tănuirile ce se fac pe socoteala reformei. Ele îngăduie vreme guvernului să prepare opinia publică maghiară și să câștige toate fracțiunile din coaliție pe seama reformei întemeiate pe echivocul principiu al pluralității de voturi. Astfel se lămurește și rostul svonurilor de fuziune, cari în vremea din urmă preocupă pe campionii partidelor coaliționiste. Guvernul voiește să aibă o tabără puternică și închiegată din dosul căreia să încerce atentatul.

Dacă respingerea proiectelor contelui Andrassy e tănuită deocamdată în fața publicității, se face tot în vederea acestui scop. E sigur că urmașul lui va prezintă M. Sale tot aceleași proiecte, cu modificări neesențiale poate. Silința e ca să-l convingă pe M. Sa prin necurmăte încercări, că în Ungaria sufragiul universal egal și secret nu promovează consolidarea vieții de stat, ci dimpotrivă, ar deslănțui urgia curentelor antagoniste. Dar nu vor putea să-și bată joc până la infinit de aspirațiunile popoarelor și nu vor reuși să întunece intențiunile luminate ale M. Sale.

Principiul pluralității de voturi întemeiat pe censul intelectual, pe condiția cunoașterii limbei maghiare în scris și citire și pe censul de dare, apoi arondarea tendențioasă a cercurilor și votarea comunelor mici după

FOIȚA TRIBUNEI.

o nouă bibliotecă nouă pentru popor în Germania.

De Horia Petra-Petrescu.

Frizerul meu, în mâinile căruia îmi încredințez două ori pe săptămână obrazul și care mă de totdeauna cu broșuri și reviste subsuoară, el mi-a de bucurie zilele trecute.

— »Acum facem și noi literatură!« îmi zise, gândindu-și mai mult pieptul la iveală.

— »Ian te uită!« mi-am zis eu și căutam în potul capului să schimb latinescul »Sutor ne ra crepidam« — ceea ce pe românește înseamnă: »line-i când îți cunoști lungul nasului!« — cu un »nsor« în loc de »sutor«.

Dar, într'adevăr, frizerul meu avea dreptate. În lanternul lui, pe lângă sticlele de »Eau de Cologne« și pomădările franțuzești, atârna un cartel lung — reclamă, care înfățișă prima serie a unei biblioteci. Sticlețele și mașinele de tuns l'ar că-și creșteau în pene și nu m'aș fi mirat loc dacă aș fi auzit flaconul de lângă mine derâzând sărbătorește: »Mâne ajung membru al Academiei!«

În sfârșit ne comercializăm de tot. Chiar și literatura se va vinde de aici înainte pe taraba frizerului, a băcanului, a croitorului și așa mai departe, a breslașilor — nu-i vorbă — foarte onorabili, dar foarte inofensivi față de prea cinstita literatură! Astea erau gândurile, cari mă frământau, până ce frizerul meu îmi făcânea satisfăcut la urechi.

Și mă mai gândeam și la revoluția, pe care a produs-o în timpul din urmă profesorul de economie națională, Werner Sombart, cu un articol scris împotriva reclamei. Sombart susține că reclama, care se face acum e grețoasă și că nu servește comerțului. Bietul om vorbiă trela inimă. De sigur se va fi gândit la sutele de mijloace ilioiale, de cari se folosesc fabricanții pentru răspândirea numelui articolului recomandat, la placardele gigante din mijlocul pădurilor romantice, la reflectoarele, cari îți iau ochii în mijlocul nopții și te silesc să citești pe stradă, pe coperișul caselor, pe luciul unei ape sau pe pavagiul străzii o firmă idiotă de apă de dinți sau de alte cosmetice, mai mult sau mai puțin atrăgătoare. O furtună întreagă în sinul comerțanților. Profesorii, camarazii lui Sombart, l-au atăcat în public. Unul susține: Ca totdeauna, așa și acum Sombart tractează economia socială mai mult cu sentimentalismul său, decât cu mintea rece a unui învățat. Și alte răspunsuri și replici și duplici — părea că nu se mai sfârșește.

»Asta e o nouă dovadă despre adevărul lui Sombart«, îmi gândeam.

Dar mi-am cerut și eu un prospect, ca să pot informa pe cetitorii »Tribunei« despre marele eveniment. De când am frunzărit prospectul mi-a trecut pofta de a critica. Cel puțin în parte. Căci iată pe ce se razimă întreagă întreprinderea: Raționamentul e simplu. E vorba ca volumele de literatură fascicolară de colportaj să fie asaltate cu mai mult succes.

Trăiește chiar și aici o seamă de oameni, care cetește pe capete romanele interminabile ale cutărei prințese și ale cutărei bandiț, fără să se a-

leagă din ele nici chiar cu un sămbure de frumusețe și de bunătate. Pentru muncitorime, pentru funcționarașii, cari nu prea au bani de »aruncat«, pentru băieții de prăvălie, cari citesc pe »Nick Carter«, etc. — s'a aflat expedientul următor: Prăvăliile de unde și cumpără sarea și hainele, și mâncarea și petrolul și așa toate cele trebuincioase la o căznicie, vor împărți de aici înainte blanchete și mărci convenționale — la o cumpăratură de 50 pfenici, o jumătate marcă, la una de 1 marcă, o marcă întreagă și așa mai departe. Mărcile acestea de bibliotecă se adună și se lipesc pe câmpurile blanchetelor. Când a adunat cumpărătorul 50 de mărci, aleargă la librăria cea mai apropiată, indicată în catalogul său și-și alege, fără de nici o plată, un volum din biblioteca amintită.

Va să zică, nu vinde frizerul și băcanul volumul, ci numai ușurează răspândirea unei cărți. Contribue deci, indirect, la răspândirea culturii. Firește, pe frizer și pe băcan îl costă ceva serviciul acesta, pe care-l face mușteriiilor săi, căci el împarte mărcile gratuit, dar printr'asta își face reclamă, figurând cu numele și adresa în catalogele, cari se răspândesc în zeci de mii exemplare prin toate casele orașului.

Întreagă întreprinderea aceasta ingenioasă e condusă în Lipsca de »noua societate a prietenilor cărților« și ca negustorul să poată răspândi volumele astfel e de lipsă să fie membrul societății acesteia.

S'au luat în vedere toate posibilitățile. Dacă ai adunat 17 mărci și te-ai săturat să mai alergi să ceri pe la prăvăliile, de unde cumperi, n'ai decât să plătești 50 de pfenici și primești volumul dorit. Dacă ai 34 de mărci dai 25 de pfenici. De altfel

notariate, dau împreună perspectiva viitoarelor stări de lucruri ce le-ar crea reforma lui Andrassy. Și pentru acest sistem de gătire a celui mai sfânt drept al popoarelor, pentru acestea cătușe ce ni-le ar pune cel mai orgolios, cel mai nebun despotism de rasă, ziarele maghiare, cari fac eclat cu liberalismul lor când scriu despre prigonirile dintre neamurile altor țări, nu găsesc decât cuvinte proslăvitoare. Răscolesc chiar c'o sofistărie îndrăzneată împotriva sufragiului universal tot arsenalul de argumente ce-l găsesc sporadic în vastul domeniu al filozofiei de stat, cercând o analogie nefirească între referințele din Ungaria și cele din statele apusene.

Nu va întârzi însă mult nici cuvântul nostru, al naționalităților. Peste câteva zile vom vesti chemarea la luptă, ce va trebui să trezească din amorțeală toată țara. Evenimentele din toamnă ne vor găsi la tot cazul gata pentru lupta decisivă.

Conferința deputaților în Arad. După cum suntem informați deputații români se vor întruni luni, la o conferință, în Arad.

Solidaritatea nemaghiarilor la Biserica Albă. Ziarul naționalist al germanilor din Bănat »Detschugar. Volksfreund« publică lista consilierilor comunali din orașul Biserica-Albă cari au dat memorabilul vot de neîncredere primarului *Osida Lajos* pentru scandaloasa sa atitudine la cântarea imnului împărătesc »Gott erhalte« în prezența arhiducelui Leopold Salvator. În lista acestor curajoși bărbați găsim în frumoasă armonie alături de 22 de nemți, 4 români și 6 sârbi.

Iată numele românilor cari și-au făcut datoria națională: *Dr. Aurel Novac* deputat, *dr. Titu Malai*, *Dumitru Bălănescu* și *Simion Bozanciu*.

Ne bucurăm de această minunată solidaritate, care făgăduiește mult pentru viitor.

In drum spre temniță. Ieri și azi s'a oprit în orașul nostru dl dr Ioan Lupaș, profesor la

școala normală din Sibiu. Dsa este în trecere spre Seghedin unde își va face osânda de 3 luni temniță pentru un articol istoric asupra țărâni-meii, publicat anul trecut în »Țara Noastră«.

Di Lupaș va ieși la 1 Noemvrie din temniță, de unde dorim să-l vedem întorcându-se sănătos.

„Generația viitoare“ și „Un păcat al bătrânilor“.

Acest titlu dublu e foarte potrivit să se ia ca bază de discuție asupra tinerimei noastre de azi, adică a „generației viitoare“. Trebuie însă să rectificăm așa: „Un păcat al bătrânilor de astăzi“, pentru ca să nu se înțeleagă moșii și strămoșii, cari au trăit înainte și după 48, — și cari și-au făcut datoria, — dovadă era memorandumul, — după cum zice fratele dela Crișul repede.

Sub „bătrâni“ înțelegem părinții actuali „tinerimi“ despre care e vorba, deci aceștia sunt cei cu „păcatele“.

Luând tema, drept are fratele dela Crișul repede că nu e destul numai a constata primejdia ce amenință viitorul neamului prin actuala tinerime, ci mai trebuie să prezentăm și „mijloacele eficiente de sanare“. Adevărat, dar medicamentul nu se poate da pacientului până nu faci diagnosa morbului; astfel și aici, căutăm cauza ca să putem combate răul provenit din ea, asta cu atât mai vârtos ca nu cumva înaintea ochilor nostri să se facă din „cauză“ alta „cauză“ și din a doua o a treia „cauză“ până în fine nu vom mai avea pe nimeni care să observe „cauza“.

Eu „De lângă Timiș“ mă apuc mai înainte de „cauză“, pe care vreau să o combat, căci combatută fiind, — am delăturat primejdia. Și cauza aceasta nu o aflu în școala ungurească, precum cam susține prim articolul „Tribunei“ (Nr. 152 a. e.), ci cauza o aflu în noi bătrâni respective părinții tineretului de azi. Iar sub „părinți“ să nu înțelegem în primul rând pe cei trapești, ci pe cei naționali.

Să analizăm dar răul dela rădăcină. Rădăcina educației noastre naționale e învățătorul și preotul, respective școala și biserica națională. Școala e menită a pune bazele de viață națională, iar biserica a continua, a întări aceste rădăcini, pentru ca acest pom național să crească puternic, dar așa de puternic încât vijeliile vieții să nu poată fi în stare a-l scoate din rădăcini. Întru cât școala și-a făcut datoria până acuma, ușor

poate să constateze ori cine cu scaun la țară; iar întru cât biserica și-a împlinit datoria, — constatarea nu ne aduce bucurie, — eată de ce:

Preoțimea noastră, care e reprezentanții ei, nu mai e ideala preoțime română de trani. Ți-se umple sufletul de pietate și gândești la preoțimea veche, a bună orândă de pe timpul iobăgiei, care îndurând și batjocuri, întemnițări, bătaii și chiar moartea pentru lege și popor, a stat sentinelă neadormită paza îngerească a turmei sale, plângând și curându-se deopotrivă cu ea. Nu fără de zicea dar nu de mult că: „biserica noastră a fost națională... A fost! dar nu mai e“. Nu mai este pentru că reprezentanții ei s'au părțat de turma ei (onoare excepțiilor!) și reprezentanții cu calificare de o sută de ori mai mare ca acelor bătrâni se privește „domni“ și nu „păstori“. Păstorul îndurându-le și frigul alături de turmă, iar domnii scutit de acestea în casă. Pretensiunile lui sunt mai mari ca ale păstorului, și pretensiuni îl fac pe domn rîvnic după care îi fac posibilitatea să trăiască ca „domni“ — Domni sunt și preoții noștri, căci vor parohiale satisfacând recerșelor de „păstori“ ei s'au năpustit asupra izvoarelor de căpătaj ajutorul cărora să poată intra în ceata „domniilor“. Domniile directori de bănci o știu să bîne!... Iar pentru ajutoarele de stat sădă autonomia bisericească, tesaurul lăsat de părinții noștri, cum se face acum... unde?... Fără ajutoarele de stat nu pot domni!... Dar întrebăm: Pentru ce s'au dat pămăntul meu sesiunile de pământ? Nu pentru a lucra de model pentru credincioși? și să poată și ei trăi independenți după veștile agonisite cu rațiune?! Ori, nu pricep să creze? Dar la bănci se pricep? — Răspuns scurt: la economie trebuie să șuzi, — și nu se potrivește unui domn; doar nu și aceea a învățat cineva școli ca să lucreze hei, dar uităm un adevăr, că cu cât e mai cuț, cu atât lucră mai mult. Și e mai ideal e ca economia? Ideali au bătrâni noștri când au dat sesiunile preoților dar noi astăzi nu mai suntem idealisti, coborât la realism, și rezultatul asta, ca și pe tineretul nostru, căci:

Acest tineret vine pe vacanțe acasă. Director (preotul) îl întâmpină cu față zădărică: »Ai citit de banca noastră? mă te conduc la biurou ca să-ți arăt cât ne-am aranjat...« Măne mergem la biurou găsim pe dascălul satului în calitate de... Se încep explicările detaliate ale înființării

volumele se pot cumpăra și fără de mărcile astea, pa lângă un preț de 75 pfenici.

Biblioteca aceasta, intitulată »Die Bücher des deutschen Hauses« (Cărțile casei germane) apar sub conducerea scriitorului umorist Rudolf Presber din Berlin și sunt alese cât se poate de bine. În fiecare săptămână apare un volum de peste 300 pagini, ilustrat și legat în scoarțe țări. O inovație foarte bună sunt nește păreți mobili de pânză, cari se vând deosebit pentru un preț mic de tot. Păreții au și toarte, ca să poată fi purtați de fetele de prăvălie și de meseriași prin tramvay, dimineața, când pleacă la lucru și nu vreau să-și piardă timpul în zadar.

Altă întreprindere nouă — în stil mare — pentru răspândirea culturii în masele muncitorimeii a stîrnit o furtună considerabilă în ziaristica germană. E vorba de „biblioteca Scherl“. Scherl e un editor bogat, care și a făcut averea cu revista »Woche« și cu alte întreprinderi ziaristice. Acum e stăpân peste vre-o 200 de reviste și jurnale.

Cine a fost prin Berlin își va aduce aminte de birourile pompoase dela »Localanzeiger«. Acest Scherl și-a pus în gând să meargă mai departe cu subjugarea publicului. (Cel puțin așa susțin contrarii lui). Principiul aplicat de biblioteca Scherl e următorul: Cărțile să le primească clasa

muncitorilor acasă, aduse de oamenii firmei. Prețul să fie cât de mic și, ca celitorul, care e ținut în mrejele romanului de colportaj, să se poată emancipa va trebui să ctească, treptat-treptat, o întreagă serie de volume, dela acelea, cari sunt mai potrivite pentru gustul lui stricat de romanele senzaționale până la acelea, cari sunt adevărate mărgăritare literare. Pentru scopul acesta a alcătuit Sch. cu ajutorul mai multor scriitori — pedagogi o serie — nu-i vorba — cam bizară, de autori dela »Cărturăreasa« lu Montépiu până la »Darea și averea« lui Freytag.

În fiecare oraș din Germania și-a deschis succursale. Băieții costumați anume duc cărucioare cu insigniile bibliotecii: o albină depunând miere în fagur. Și fiecare broșură se poate ceta pe lângă o taxă de 10 Pf. (12 b.) timp de o săptămână.

Un inconvenient la întreprinderea aceasta e faptul că ești silit să citești volumele pe rând. După cum ai luă doftoria cu lingurița, atâtea și atâtea picături pe ceas. Ca și când, dacă ai trecut peste romanele cu fascicola, mai ai gust să te întorc la ele.

Alt inconvenient arată dușmanul lui Sch. Albert Langen: volumele astea nu ajung în mâinile ace ora pentru cari sunt menite. A făcut o

constatare notând și cine c'teste bibliotecă mai multe case din München. Nu erau pe tele dorite la servitorime, ci la »doamnelor viitorilor — ceea ce însemnează un servitor pentru cu-tura respective or persoane.

Dar avenarius îl ia în apărare. Se punctul acesta de vedere: Dacă e vorba de pândim cultura, e binevenit orice mijloc, mai mult o întreprindere atât de puternică e a lui Scherl. E trist că doamnele înce-tească pe »Cărturăreasa« lui Montépin, atestat de paupertate spirituală pentru că să faci în cazul acesta? Să desperzi lucrul cel mai nelogic. Dar alta: Dacă în Scherl și spui da capo, întreprindere numai gheșefărie — el tot va persista și introduce, în cazul acesta de fapt, numai proastă în bibliotecă. Dacă îi dai însă atențiune, vei putea ajunge mai mult, că îmbunătăți contribuiri.

De altfel amândouă întreprinderile sunt încercări nouă în Germania. Vor trebui să 2—3 ani ca să li-se vadească importanța succesul sau nesuccesul lor.

Iulie 1908.

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás

măstru de monumente și pietre de ombră.

Fabricație proprie din marmură, granit, seynit, labrador etc., din pietre de marmură magazinul se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 100. Casașaria și magazinul central: **Kolozsvár, Dézsna-L nr. 21.** Telefon 8. Filiale: Nagyvárad, Nagyzeben, Déva și Bánpatak.

talul social, depunerile, împrumuturile, interesele după atâtea procente etc. etc., iar în fine dl director cu un aier binevoitor: »Avem mult lucru! vezi ai putea ca să ne ajuți în schimbul unui honorariu de... coroane deocamdată. Câștigi ceva în vacanță, și cred că nu-ți strică niște parale». Tînărul acceptază, și toată vacanța și-o petrece în cei patru părăi ai băncii. Din venitele participare oamenii își fac parale pentru bere și pipicele din curtea ovreului. Obosiți de munca zilei, oamenii cam pe la 9—10 seara merg la cină și la culcare. Mâne dimineață începem și seara sfârșim ca ieri, — și tot așa!

Ei! dar dacă ne plângem că în școlile ungurești nu învățăm istoria românească, de ce nu o învățăm noi în timpul vacanțelor? Nu banca, ci lectura românească e pentru ceice vreau să construim destinele neamului! Acest tînăr venit în vacanță, se știe și mai departe sub conducerea și influința unui preot cetit, însufiețit de ideale — și nu sub influința și conducerea unui director de bancă, mai cu seamă când el nici n'a mîrosit școli comerciale. Prin chipul acesta se nimicește o mulțime de tinerime idealistă, prefăcându-se din ea o ceală întreagă de categoria celor descriși în prim-articolul din Nr. 152. — Și acum remediu, ca să impac și pe fratele »Dela Crișul repede«.

1. Domnilor directori de bănci,

Vă rugăm, că dacă dvoastră nu vă puteți lăsa de bănci, — să ne lăsați în pace lineretul și să nu-l mai fericiți cu ele. Nu înțelegem pe cei din școlile comerciale, al căror idealism e chiar realismul, și pe aceia al căror idealism e idealismul. Lăsați-i pe aceștia să citească istoria națiunii lor. Lăsați-i să mediteze, să scrie (nu la bancă), să vă combată chiar, — căci atunci va începe a se ivi auzul conștiinței lor naționale, care le va forma caracterul lor național. Sfătuiți-i să facă excursiuni pedestre prin comuonele uitate și de Dumnezeu și de oameni în bine, dar bătute și de Dumnezeu și de oameni în rău. Nu-i sfătuiți să călătorească cu trenul, căci pe unde a ajuns tren nu mai este poezie și nici mierla românească nu mai cântă prin păduri, ci în colivile veneticilor... Vă rugăm spuneți-le că poporul va peri de greutatea monedelor sunătoare fiecât de naționale, dacă nu va avea credință. Vă rugăm, nu-i închideți între părăi, lăsați-i să iasă la aier liber și curat. Vă rugăm, lăsați-i să meargă prin dumbrăvile răsunătoare de Doine și... vă rugăm!

2. Dilor învățători,

Voi Cerberii ai Tartarului, nu lăsați oamenii să intre în Tartar. Și mai înainte grijiți ca să nu vă înghită pe voi acest Tartar. Timpul de vacanță și vouă pentru alt scop vi-s'a dat. Mergeți la câmp și vedeți ce și cum lucră poporul; și duceți cu voi și pe cel venit dela școli, ca să vadă și el că ce și cum e acolo. Lăsați părăii băncilor, căci zănatul vostru e dascălia! Vă rugăm!

3. Domnilor dela orașe,

Vă rugăm, faceți ca copiii voștri să vadă deosebirea dintre orașul vostru și atmosfera din Pesta și Cluj. Aici pe sărăcie și nu ca dincolo pe baronie. Faceți ca să nu se sperie de sărăcie ci să se împrietinească cu ea, căci împrietinirea asta îi va apropia de poporul nostru amărit și sărac — nu chiar din vina lui. Căci acești tineri săraci, dar cu cap, vor ști la timpul său avânta poporul ca să nu mai fie sărac și amărit. Pe baronie crescuți însă, — baroni se vor face, — și pe baronie vor trăi... Și, și istoria ne spune că noi românii am mai avut de aceștia, dar... dar sau pierdut printru baroni.

Dumnezeu să ne ferească de alții!

Jovi de lângă Timiș.

Publicăm mai sus articolul ce ne vine dela un amic și colaborator al nostru asupra unei chestiuni atât de însemnate, ca aceia a relei creșteri a linerimii noastre. Cu plăcere continuăm discuția într-o chestiune atât de gravă deschisă de noi, iar ni-se pare că autorul reduce prea mult un enomen atât de însemnat, reana îndrumare a linerimii noastre, la o cauză atât de secundară, ocupația ei vara pe la bănci (un caz prea puțin general de altcum). Fenomene mari sociale sunt otdeanna determinate de cauze mari și adânci.

Cele 9—10 luni de ședere la școala străină influențează mai mult formarea elevului decât cele 2—3 luni de vară menite odihnei. Pentru aceea teza noastră rămâne în fiecare: școala ungurească o cauza de căpetenie a stării de azi și nu ar fi numai greșit dar chiar fatal dacă ne-am amăgi singuri asupra cauzei adevărate și principale a răului, căci ne-am îngreuna singuri locuiri lui.

Din România.

Intrunirea românilor macedoneni. Un mare număr de români macedoneni s'au intrunit Miercuri seara, sub prezidenția dlui Teohari, în sala soc. de cultură macedo-română din capitală.

Dl Tascu Pucerea a lămurit rostul intrunii, arătând că aromânii nu pot sta nepăsători față de evenimentele din Turcia. Acordarea constituției acestei țări va fi un mare bine și pentru românii macedoneni, cari sunt datori să și exprime simțămintele de recunoștință către M. S. Sultanul.

Mai vorbesc d-nii: Dimitrie Dan, Tascu Statu, Papa Goga și Vasile Ceambă.

Dl Covată citește apoi următoarea telegramă ce s'a trimis M. S. Sultanului:

»Colonia macedo-română din București, intrunită în localul societății și luând cunoștință de marele act prin care M. S. Imperială acordă tuturor supușilor cele mai sfinte drepturi individuale, crede de a sa datorie ca cu această ocazie să depună la picioarele strălucitului tron, devotamentul cel mai sincer și cel mai real«.

S'a mai semnat apoi o telegramă către marele vizir; și s'a hotărît ca fruntașii mișcării să se ducă în Macedonia pentru a continua lupta.

Intrunirea a luat sfârșit la 10 și jumătate.

In jurul osândirii deputaților noștri.

Părerea deputatului Vasile Goldiș.

Ne-am adresat dlui deputat Vasile Goldiș rugându-l să ne spună ce crede despre sentința adusă împotriva deputaților noștri și mai ales asupra motivării sentinței.

Dl Vasile Goldiș a declarat redactorului nostru următoarele:

Toată motivarea sentinței este așezată pe baze false, a zis D-sa. Afirmăția, judecătorului de contravenții că statutele partidului nostru parlamentar, cari, regulează organizarea acestui partid, ar avea trebuință de aprobarea guvernului este într-o țară constituțională absurdă. Aceasta să dovedește mai presus de orice îndoială prin faptul că nici un partid politic din țară nu are și nici nu a cerut aprobarea guvernului pentru organizarea sa.

După părerea mea partidul naționalităților cu această sentință în mână ar trebui să denunțe la poliția din Budapesta toate partidele din parlament arătând că ele au contravenit legilor organizându-se cu președinte, vice-președinți, secretari, casieri etc. și ținând consfătuiri regulate în capitală fără aprobarea guvernului și fără a anunța la poliție aceste consfătuiri.

Partidul naționalist ar trebui deci să ceară și pedepsirea conducătorilor acestor partide în prima linie pedepsirea dlui Francisc Kossuth care-i președintele partidului Kossuthist.

Eu cred că denunțarea asta va și urma pentruca să se facă lumină asupra acestei chestiuni, și să se dovedească înaintea străinătății că partidul parlamentar al naționalităților e urmărit în chip anticonstituțional,

încercându-se împiedecarea lui în acțiunea sa pentru organizare.

Eu mă mir de sentința asta mai ales pentru motivul că noi toți am declarat fără nici o șovăire că am primit asupra noastră organizarea partidului și că urmăm înainte cu activitatea noastră pentru această organizare.

Pe baza acestei fasiuni, poliția trebuia negreșit să ne osândească dacă motivarea generală a sentinței ar susta.

Sentința îmi face impresia că ea are menirea de-a arăta străinătății liberalismul maghiarilor, iar înlăuntrul țării de-a ne face totuși organizarea imposibilă. Nici un scop nu și-l va ajunge, deoarece străinătatea e bine informată asupra liberalismului unguresc, iar noi absolut nu vom înceta cu acțiunea noastră pentru organizarea partidului.

Chestiunea de altcum se va debate într-o apropiată conferință a tuturor deputaților și acolo se vor lua hotărîri pentru viitor.

Trecutul glorios al orașului Québec.

Săptămâna trecută a avut loc tricentenarul orașului Québec (Canada). Cu prilejul acesta s'au ținut mari serbări, la cari a luat parte și moștenitorul tronului englez, ducele de Wales.

Colonia Canada al cărei capitală e orașul Québec, a fost descoperită de un francez, navigatorul Jacques Cartier și a fost colonizată de francezi. Eroicul Samuel Champlain, a fost fondatorul orașului Québec, capitala coloniei Franțanouă, cum a fost botezată de regii francezi.

Noua colonie a avut mai ales la început o epocă de lungi și eroice lupte cu doi dușmani puternici: irochezii, o seminție puternică și vitează a pieilor roșii și mai ales cu coloniștii engleji din colonia învecinată Anglia-nouă (azi Statele-Unite).

Iată cum povestește autorul frances P. de Contamine luptele acestea:

Istoria Canadei, dela fondarea sa până la tratatul din Paris, în 1763, care a făcut-o să treacă sub dominație engleză, — nu este decât un șir de sfurtări gigantice și de lupte eroice, unde apar în toată plinătatea frumuseții lor, virtuțile franceze.

Cei d'intâi coloni, nu numai că au trebuit să aducă pământul în starea lui bună, edificând cu mijloace destul de slabe, locuințele lor, monumentele lor cum și diferitele întărituri de apărare; dar au trebuit să fie cap foametei, a frigurilor și altor diferite boale în urma răului regim alimentar, asistând la grosolanele scene uricioase la cari se dedau negrii instalați împrejurul forturilor și amenințând cu tentative de asalturi, — apoi întreprinderilor răutăcioase ale englezilor cari nu vedeau cu ochi buni, noua colonie ce se întindea și prospera, căutând deja a-și asuma fructul atâtor griji și munci. Trebuiau să lucreze sub arme și să doarmă cu pușca alături, căci eră vorba de viață și moarte.

Champlain, guvernatorul Canadei, făcând alianță cu Algonkini, de abia fû în stare să reziste irochejilor; fură însă hărțuiți de adversari mult mai de temut, de englezi cari erau conduși de David Kert. În timpul de un an, ei nu le lăsară un pic de odihnă, odată îi baricadară în citadelă încercând a-i cuceri prin foame. Champlain avu totuș durerea de a-și vedea opera sa, scăpându-i printre degete, fiind constrâns a ceda inamicului orașul Québec, acela pe care îl crease el întru totul, unde fiecare piatră eră mărturia oboselelor sale și a atâtor greutăți, peste cari trecuse pentru cea mai mare glorie a patriei sale. Din fericire Richelieu veghea. Marele om de stat, nu suferă nici cea mai mică atingere la prestigiul Franței; și din momentul ce onoarea eră angajată, lucrurile cele mai depărtate în ochii săi, căpătau cu atât mai mari proporții.

Québec dat englezilor în 1629, fu redat Franței, trei ani după aceea; Champlain numit guvernator al Canadei, putea să moară cu nobila satisfacție de a fi lucrat pentru prosperitatea coloniei, până în ultima zi.

În opera sa grandioasă, Champlain, a fost secundat de cea mai dulce și pătrunsă colaboratoare: de tânăra sa soție, Elena Boullé, al cărei tată era secretar al Casei Regale și pe care el o luase în căsătorie, cunoscând-o întâmplător într-o călătorie. Cronica de Canada e plină de poezia acelei încântătoare figuri de femeie care fu o eroină, prin imensa afecțiune cu care-și înconjură copiii săi adoptați, sălbaticii, și prin energia cu care reușise a le rezistă. La douăzeci și șase de ani, Elena Boullé, voi ca zestrea sa, să servească pentru a înarmă două vase cari să coopereze la întreprinderile soțului său. Ea ținu să-l întovărășească în expedițiunile sale, împărțându-i cu el toate pericolele și oboselele strălucitei sale aventuri. Ea fu cea dintâi femeie care umblă pe pământul încă așa de puțin ospitalier, al Noului Franțe; ea fu cea dintâi canadiană cu „ochi dulci“, după cum o chemă acolo. Într-o zi pe când soțul său lipsea, se auzi strigătul de război al Irochejilor. Ne ascultând decât inspirația sa, una din acele inspirații subite, cari se trezesc dintr'odată, în sufletul femeii, în cazurile de pericol, ea porunci ca toți oamenii să intre în forturi, și luând locul șefului populației valide, ea distribuî armele și comandă rezistența.

Irochejii fură respinși; odată alarma trecută ea abdică din comandament.

Fără teamă, cu singura apărare a grației sale increzătoare, cu forța surisului său plin de extremă bunătate, ea pătrunde în colibe sălbaticilor sau în urmărirea în singurătățile lor, cășnind a-i convinge de bunele intenții ale coloniștilor, cari nu voiau alt ce-va decât să-i mănă către viața civilizată. Cucerindu-i, ea își câștigă prietenia lor prin puterea bunătății sale, fără de margini, — contribuind tot atât cât și soțul său, la mărirea operei comune.

După Champlain sforțările coloniei nu se opriră de loc și nici luptele sale. Întreg secolul al opt-sprezecelea e plin cu peripețiile evenimentelor ei. Astfel în 1683 Québec deveni capitala Canadei de jos. În 1690, contele Ludovic de Frontenac trebui s'o apere contra tentativelor generalului englez Phips. Frontenac nu era numai un ofițer de cea mai înaltă valoare ci și un administrator perfect.

Dela 1672 el guvernă, Noua Franță; el avu a organiza măsurile de oprire contra sălbatecilor ce ațineau drumurile pădurilor, reparând oarecari greșeli ale predecesorilor săi, dând țării o administrație în armonie cu necesitățile mărite, ale populației și punându-o în stare a respinge atacurile nenumărate ale diverșilor inamici. În acelaș timp el încurajă gustul explorațiilor, care începea a fi foarte viu.

Dupăce obligă pe englezi a-și ridică scaunul reședential din Québec, el învinse definitiv pe Irocheji.

Marchizul de Montcalm, trimis de Ludovic XV pentru a apăra Quebecul contra noilor întreprinderi ale englezilor, rezistă mai mult de un an, cu toate că fu lipsit de munițiuni, aproape fără armată, celor treizeci de mii de oameni ai generalului Wolf. Rănit de moarte la bătălia dela Abraham, la 13 Septembrie 1759, el muri, fără să fi mai avut tristețea de a azista la capitularea orașului. Wolf pieri în acelaș timp și el fără se fi avut bucuria de a azista la propria sa victorie.

Dela acea dată fatală, Canada a încetat de-a aparține Franței.

Internatul „Pavelian“ de fete din Beiuș.

Inștiințare pe anul școl. 1908/09.

Elevele internatului sunt sau stipendiste în întreg, sau în jumătate, sau solvente. Marele episcop Mihail Pavel a creat din fundațiunea sa 40 stipendii, iar 4 stipendii s'au sistemat din fondul diecezan al școlii de fetițe, pentru eleve din internat.

La aceste pot concura în prima linie fetițe orfane de preot din dieceza gr.-cat. de Oradea-mare.

Stipendistele pe întreg, nu solvesc nimic pentru proviziune, instrucție și educație în internat,

stipendistele pe jumătate solvesc 175 cor., stipendistele în parte plătesc sumele statorite după proporțiune, iar elevele solvente 350 cor., în două, sau cel mult 4 rate egale anticipative, adică: la 1 Septembrie, 15 Noembrie, 1 Februar și 15 April.

Pentru sumele amintite primesc elevele în internat: proviziune întreagă: locuință, vipt, încălzit, luminat, spălat: educațiune morală; instrucție specială în studiu, declamare, cant, diferite dexterități, lucru de mână, economia casnică. În fiecare zi în anumite oare au conversații și instrucții în limba română, maghiară și germană; la dorința expresă, și din limba franceză. Primesc uniformă: o haină, o șurță în formă de haină, o pălărie de iarnă și una de vară, și pentru folosință o mantă de iarnă.

Didactrul anual: Pentru școlile elementare 6 cor. Pentru școala civilă a internatului se solvesc taxele: Didactrul anual 12 cor. — Taxa de înscriere 4 coroane. Pentru fondul de penziune 30 fl. Pentru testimoniu 2 cor. — Pentru programă 1 cor. Pentru folosirea hainelor de gim. 2 cor.

Pentru instrucțiunea și folosirea pianului sau cimbaltului, — câte 1¹/₂ oare la săptămână instrucție și în fiecare zi 1¹/₂ oră exercițiu — se plătește 65 cor.; pentru limba franceză 20 cor. Toate aceste în 2 rate egale: la începutul și la mijlocul anului școlastic.

Taxele pentru instrucțiune la violină, și limba latină se solvesc directe instructorilor.

Elevele mai au să supoarte spesele pentru cărțile trebuincioase, material de lucru de mână, de scris, de desămn, pentru alte diferite lucruri, și instrucție în dans.

Toate aceste nu sunt cuprinse în suma anuită de 350 cor.

În internat să primesc: eleve de I—IV clasă civilă, cari vor cercetă școala civilă publică a internatului: și eleve pentru I—IV clasă elementară, cari vor cercetă școala elementară de stat din loc.

Elevele, cari voesc a fi primite în internat au să-și înainteze petițiunile pentru primire la Prea-veneratul Ordinariat diecezan gr.-cat. din Oradea-mare, până la 15 August a. c.

Petițiunile au de a se instrui: 1. Cu carte de botez. 2. Testimoniu școlar. 3. Atestat medical. Eleve infectate cu trahomă nu vor fi primite. 4. Atestat de revaccinare. Cari doresc a obține stipendiu vor acude și atestat comunal subscris și prin preotul local despre poziția, starea materială a lor, eventual a părinților.

Elevele primite au să aducă cu sine: albituri și fuste, din fiecare câte 6. Din fuste 3 au să fie din barchet colorat. — 12 părechi de ciorapi negri. — 12 batiste. — 1 umbrela mare. — 2 părechi de ghete înalte de tot nouă. — 1 manta de primăvară de culoare vântă sau neagră. — Haine de casă: 2 din creton, 2 din barchet și 1 din stofă de iarnă, de tot durabile, o bluză albă din pânză sau piquet. 1 plapomă cu 2 învălitoare. 2 perini cu 4 fețe albe. 2 șurțe în formă de haină și 1 maramă de iarnă. 2 cearșafuri, 6 ștergare. 2 piepteni, 1 rar 1 des, o perie de dinți, 1 perie de haine. Afară de acestea o saltea de mărime regulată, 1 față de masă cu 6 servete, cari vor servi pe elevă până va fi în internat, dar nu se vor da înapoi. 2 perii de ghete, săpun, praf de dinți. Elevele din clasa II III și IV să-și aducă câte 1 ramă rotundă pentru brodat.

Fiecare elevă să ducă cu sine în două exemplare conscrierea tuturor obiectelor, cari au să fie bine însemnate cu cerneală chimică, cu numărul care-l va primi indicat dela direcțiunea internatului. Pentru obiecte rele sau neînsemnate internatul nu primește responsabilitate.

Părinții sunt rugați, ca să provadă elevele cu toate vestimentele și obiectele cerute, căci iarăși dănsese vor duce lipsă, neputând țineă ordinea recerată în vestimentele lor.

În fine cu provocare la dispoziția Veneratului Ordinariat se atrage atențiunea părinților și a tutorilor acelor eleve stipendiste, cari n'au fost primite cu stipendiu întreg, să nu întârzie a-și prezentă din nou petițiunile la Veneratul Ordinariat diecezan până la 15 August a. c.

Elevele primite au să se prezinte la internat din 7—10 Septembrie 1908, că atunci vor fi înscrierile și în școală.

Direcțiunea internatului.

Mișcarea culturală.

Adunarea Fondului de Teatru Oravița. Citim în >Progresul<: Comitetul aranjator al festivităților, ce se vor avea în Oravița, la 28, 29 și 30 August c. prilejul Adunării generale a Societății dului de teatru român a hotărât a da ziua întâiu, la sf. Mărie, un banchet în lăul >Coroana Ungară<, d. a. la 5 o petrecere populară în curtea bisericii care ocazie se vor face și premii de stume frumoase românești, iar seara aveă loc în grădina de tir un concert preunat cu petrecere de joc al mai mult coruri române din părțile Oraviții. Mă Sâmbătă seara concert și teatru în di teatrului și după teatru iarăși petrecere dans. Duminecă, a treia zi, excursie trenul de munte la Anina-Stajerlak-M Bányavölgy, iar în ziua următoare, Lu 31 August c. excursie pe Dunăre până Turnu Severin. Pașapoartele pentru a pe teritoriul comitatului nostru Caras rin le va exoperă amicul nostru avo dr. Cornel Jurca din Lugoj. Anunțuri participare au să se facă din bună v Orice informațiuni se pot cere dela central la adresa institutului >Oravița în Oraviczabánya (Krássó Szörény me Programul detaliat îl vom da încu deodată cu publicarea convocătorului cial al comitetului central.

Despărțământul VII al >Asocii nii< pentru literatura română și a poporului român, și-a ținut adunarea rală în comuna Bațialar în 19 a l. c. prezidenția directorului dr. Gavrilă La adunare au luat parte vre-o 200 țărani și câțiva onorațiori din Hațeg dintre cari amintesc pe dr. C. Pop protopresbiter, dr. A. Straitiaru ad Victor Pop contabil, Sebastian Ciocan Iustin Socaciu învățător. Dnele dr. Pa dr. Suciu și dr. Popescu.

După adunarea generală s'a ținut no gere economică poporului, fiind pe toți oamenii din sat, așa, că nu mai în ob în biserică.

Sub plăcuta impresiune a prelegeri a mare parte din popor s'a înscris ca bri ajutători ai >Asociațiunei<, zicând: și eu 1 cor. pentru națiune.

Această exclamație a poporului a o impresie așa de bună încât chiar ș nilor le-a stors admirația. Ca fapt să constatăm, că poporul a început brătoșă >Asociațiunea< și cercetă pr rile economice mai bine decât intel

Cu durere s'a observat lipsa pre și a inteligenței. Preoțimea a fost rec și prin superiorii lor ca să la parte dunare și totuși a absentat.

Dela despărțământul >Tășnad< al l In 19 l. c. st. n. 1908 despărțământul >T al Astei și-a ținut a II a adunare cerc Unimăt.

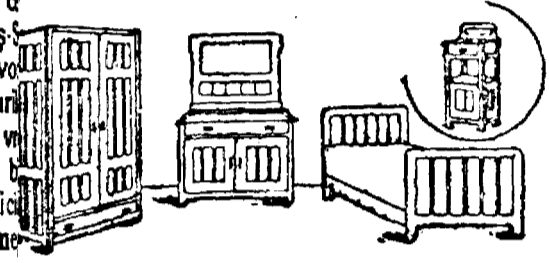
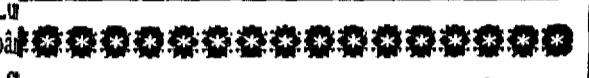
Adunarea — scrie >Gazeta de Dumlinea a fost o serbătoare măreață. Măreția ei s' tentat și prin împrejurarea că s'a sfîșit b frumoasă renovată, carea din dărnicia un nilor azi este un edificiu frumos. Meritul mare parte a protopopului local dl Gr. Po în tăcerea și liniștea comunei sale atâtea mărețe a știut să planteze în inimile credi lor săi, încât cei cari îi cunosc în viața p muncă îl admiră și-l iubesc.

mai mare magazin și atelier de reparat biciclete și mașini de cusut din Arad.

Hammer Vilmos

Maestru de electricitate
Arad, Szabadság-tér 7. Telefon 96.

Def și Singer. Mare asortiment și cel mai ieftin magazin de mașini de cusut Minerva cu roată
biciclete Puch și Premier precum și părți
înlocuibile de mașini, plăci de gramofone. —
Mașina de cusut veritabile englezești.
Condiții de plată favorabile. Mare atelier special
de reparaturi.

Fabrică de mobile.

mai ieftin isvor de a procura mobile
e în TIMIȘIORA.

Mare magazin cu tot felul de mobile
de miresă, dormitoare,
soane, cafenele, hote-
ri etc., dela cele mai simple până
la cele mai elegante.

Amesc tot felul de aranjamente pentru
bucătărie și bolte, pregătirea
a mesei și desemnate de mine; nu altcum
de felul de lucruri și mobile pentru edi-
cații aparțin branșei măsuritului.
Inoratul public poate fi sigur de lucruri
bune și serviciu prompt.

Mobile se dau și pe lângă preț plă.
în rate lunare.

Se așteptarea comandelor, rămân
cu deosebită stimă:

ORMAYER ALBERT

fabricant de mobile în
Oravicza
Oravicza, 3 király-u. 8. P. 1-utca.

Czernoczky Mihály

magazin de ghete.
pentru dame și bărbați.
ARAD, Kossuth utca 67.

Fabricație proprie.
Prețuri ieftine.

Ghete de șevro pentru domni	12-40 cor.
„ „ box	11-60 „
„ „ șevro cu bumbi p. dame	10-90 „
„ „ cu șirete pentru dame	9-60 „
„ „ box cu șirete p. dame	8-30 „
„ „ pe de vițel p. dame	7-60 „
Jumătăți de șevro brun	9-00 „
Jumătăți de șevro	7-60 „
Jumătăți de căprioară	6-40 „
Ghete tari de muncitori dela	7- „ cor.
Ghete de copii dela	3- „ cor.

Cel mai bun nutremânt pentru
câni este și va rămânea renumitul

„Fattinger's Hunde kuchen“

(Măncarea de câni a lui Fattinger)
care dintre toate mâncările pentru
câni e cea mai hrănitoare.

* 50 klg. 23 coroane 5 klg. potot.
* franco cu 3-20 coroane.

Fattinger's Puppy Bisquit
** pentru câni tineri. **

* 50 klg. 26 coroane 5 klg. portot.
* franco cu 350 coroane.

Prospecte gratis și franco.

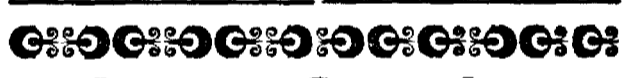
Fattinger's Patent-Hundekuchen

și Geflügelfutter (nutreț pentru păsări).

Fabrik Wiener-Neustadt.

Peste 250 de prețuri

Nutremântul de animale a lui Fattin-
ger e controlat de veterinari.

Jgaz Sándor

ciasornicar și giuvaergiu

ARAD, Piața Libertății

langă edificiul teatrului vechiu.

Aur și argint călcat cumpără
pentru prețul cel mai mare
de zi, ori schimbă pentru alte
obiecte de aur și argint.

Frideric Hönig

Arad, strada Rákoczi Nr. 11-28.

turnătorie, fabrică de
clopote și metal, aran-
jată pe motor de vapor
Fondat la 1840.

Premiat la 1890 cu cea mai mare medalie de stat.

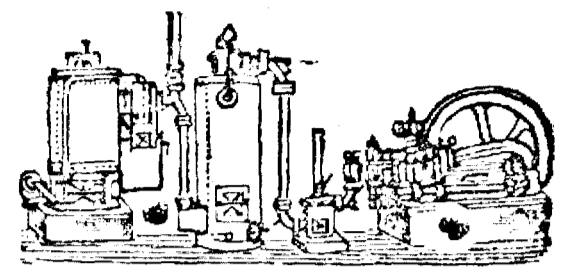

Cu garanție pe mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții
de plată — recomandă clopotele sale cu patentă ces. și reg. invenție
proprie, cari au avantajul că față cu orice alte clopote la turnarea
unui și aceluiast clopot tare și cu sunet adânc — se face o economie
de 20—30% la greutatea metalului. Recomandă tot-odată clopote de
fer ce se pot învîrți și postamentele de fer, prin a căror întrebuițare
clopotele se pot scuti de crepat chiar și cele mai mari clopote se
pot trage fără-ca să seclătine turnul. Recomandă apoi transformarea
clopotelor vechi în coroana de fer, ce se poate învîrți, cum și turnarea
din nou a clopotelor vechi, sau schimbarea lor cu clopotenouă pe lângă

o suprasolvire neînsemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni — la dorință se trimit gratis.

Garanția cea mai largă! Condiții ușoare de plată!

FABRICA DE MOTOARE DIN DREZDA

una din cele mai mari și mai vechi
fabrică de motoare
furnizează motoare și locomobile
cu gaz, cu benzină, cu păcură și acetilenă
toate perfecte, trainice, funcționând în
mod preciz sigur și ieftin.

Reprezentanța generală și depozitul se află la
Gellért Ignác és Társa
BUDAPEST, Teréz-körút 41.
Telefon Nr. 12-91. Telet Nr. 12-91.

30.000 coroane garanție pentru
curățenie.

In bucătărie și 'n casă
se curăță totul ce poate fi spălat și curățat cu
săpunul Hirsch a lui Schicht.

Acesta e rezultatul unui studiu conștientios
și profund, de zece ani. Posede o putere
extraordinară curățat, e curat și liber de
orice substanțe stricacioase. Fără grije se
poate folosi pentru scopul de a curăți ori
ce și se poate folosi și la lucruri unde
celalalt săpun nu e bun sau dă mare grije
folosirea lui.

Québec dat englezilor în 1629, fu redat Franței, trei ani după aceea: Champlain numit guvernator al Canadei, putea să moară cu nobila satisfacție de a fi lucrat pentru prosperitatea coloniei, până în ultima zi.

În opera sa grandioasă, Champlain, a fost secundat de cea mai dulce și pătrunsă colaboratoare: de tână sa soție, Elena Boullé, al cărei tată era secretar al Casei Regale și pe care el o luase în căsătorie, cunoscând-o întâmplător într-o călătorie. Cronica de Canada e plină de poezia acelei încântătoare figuri de femeie care fu o eroină, prin imensa afecțiune cu care-și înconjură copii săi adoptați, sălbaticii, și prin energia cu care reușise a le rezista. La douăzeci și șase de ani, Elena Boullé, voi ca zestrea sa, să servească pentru a înarmă două vase cari să coopereze la întreprinderile soțului său. Ea ținu să-l întovărășească în expedițiunile sale, împărțind cu el toate pericolele și oboselile strălucitei sale aventuri. Ea fu cea dintâi femeie care umblă pe pământul încă așa de puțin ospitalier, al Noului Franțe; ea fu cea dintâi canadiană cu „ochi dulci“, după cum o chemă acolo. Într-o zi pe când soțul său lipsea, se auzi strigătul de război al Irochejilor. Ne ascultând decât inspirația sa, una din acele inspirații subite, cari se trezesc dintr'odată, în sufletul femeii, în cazurile de pericol, ea porunci ca toți oamenii să intre în forturi, și luând locul șefului populației valide, ea distribuî armele și comandă rezistența.

Irochejii fură respinși; odată alarma trecută ea abdică din comandament.

Fără teamă, cu singura apărare a grației sale increzătoare, cu forța surisului său plin de extremă bunătate, ea pătrunde în colibe sălbaticilor sau în urmărirea în singurătățile lor, cășnind a-i convinge de bunele intenții ale coloniștilor, cari nu voiau alt ce-va decât să-i mănă către viața civilizată. Cucerindu-i, ea își câștigă prietenia lor prin puterea bunătății sale, fără de margini. — contribuind tot atât cât și soțul său, la mărirea operei comune.

După Champlain sfortările coloniei nu se opriră de loc și nici luptele sale. Întreg secolul al opt-sprezecelea e plin cu peripețiile evenimentelor ei. Astfel în 1683 Québec deveni capitala Canadei de jos. În 1690, contele Ludovic de Frontenac trebui s'o apere contra tentativelor generalului englez Phips. Frontenac nu era numai un ofițer de cea mai înaltă valoare ci și un administrator perfect.

Dela 1672 el guvernă, Noua Franță; el avu a organiza măsurile de oprire contra sălbăteciilor ce ațineau drumurile pădurilor, reparând oarecari greșeli ale predecesorilor săi, dând țării o administrație în armonie cu necesitățile mărite, ale populației și punându-o în stare a respinge atacurile nenumărate ale diverșilor inamici. În acelaș timp el încurajă gustul explorațiilor, care începea a fi foarte viu.

După ce obligă pe englezi a-și ridica scaunul reședential din Québec, el învinse definitiv pe Irocheji.

Marchizul de Montcalm, trimis de Ludovic XV pentru a apăra Quebecul contra nouilor întreprinderi ale englezilor, rezistă mai mult de un an, cu toate că fu lipsit de munițiuni, aproape fără armată, celor treizeci de mii de oameni ai generalului Wolf. Rănit de moarte la bătălia dela Abraham, la 13 Septembrie 1759, el muri, fără să fi mai avut tristețea de a azista la capitularea orașului. Wolf pieri în acelaș timp și el fără se fi avut bucuria de a azista la propria sa victorie.

Dela acea dată fatală, Canada a încetat de-a aparține Franței.

Internatul „Pavelian“ de fete din Beiuș.

Înștiințare pe anul școl. 1908/09.

Elevele internatului sunt sau stipendiste în întreg, sau în jumătate, sau solvente. Marele episcop Mihail Pavel a creat din fundațiunea sa 40 stipendii, iar 4 stipendii s'au sistemat din fondul diecezan al școlii de fetițe, pentru eleve din internat.

La aceste pot concura în prima linie fetițe orfane de preot din dieceza gr.-cat. de Oradea-mare.

Stipendistele pe întreg, nu solvesc nimic pentru proviziune, instrucție și educație în internat,

stipendistele pe jumătate solvesc 175 cor., stipendistele în parte plătesc sumele statorite după proporțiune, iar elevele solvente 350 cor., în două, sau cel mult 4 rate egale anticipative, adică: la 1 Septembrie, 15 Noembrie, 1 Februar și 15 April.

Pentru sumele amintite primesc elevele în internat: proviziune întreagă: locuință, vipt, încălzit, luminat, spălat: educațiune morală; instrucție specială în studiu, declamare, cant, diferite dexterități, lucru de mână, economia casnică. În fiecare zi în anumite oare au conversații și instrucții în limba română, maghiară și germană; la dorința expresă, și din limba franceză. Primesc uniformă: o haină, o șurță în formă de haină, o pălărie de iarnă și una de vară, și pentru folosință o mantă de iarnă.

Didactul anual: Pentru școlile elementare 6 cor. Pentru școala civilă a internatului se solvesc taxele: Didactul anual 12 cor. — Taxa de înscriere 4 coroane. Pentru fondul de penziune 30 fil. Pentru testimoniu 2 cor. — Pentru programă 1 cor. Pentru folosirea hainelor de gim. 2 cor.

Pentru instrucțiunea și folosirea pianului sau cimbalului, — câte 1½ oare la săptămână instrucție și în fiecare zi 1 oră exercițiu — se plătește 65 cor.; pentru limba franceză 20 cor. Toate aceste în 2 rate egale: la începutul și la mijlocul anului școlastic.

Taxele pentru instrucțiune la violină, și limba latină se solvesc directe instructorilor.

Elevele mai au să supoarte spesele pentru cărțile trebuincioase, material de lucru de mână, de scris, de desămn, pentru alte diferite lucruri, și instrucție în dans.

Toate aceste nu sunt cuprinse în suma anuită de 350 cor.

În internat să primesc: eleve de I—IV clasă civilă, cari vor cercetă școala civilă publică a internatului: și eleve pentru I—IV clasă elementară, cari vor cercetă școala elementară de stat din loc.

Elevele, cari voesc a fi primite în internat au să-și înainteze petițiunile pentru primire la Prea-veneratul Ordinariat diecezan gr.-cat. din Oradea-mare, până la 15 August a. c.

Petițiunile au de a se instrui: 1. Cu carte de botez. 2. Testimoniu școlar. 3. Atestat medical. Eleve infectate cu trahomă nu vor fi primite. 4. Atestat de revaccinare. Cari doresc a obține stipendiu vor aceluși și atestat comunal subscris și prin preotul local despre poziția, starea materială a lor, eventual a părinților.

Elevele primite au să aducă cu sine: albituri și fuste, din fiecare câte 6. Din fuste 3 au să fie din barchet colorat. — 12 părechi de ciorapi negri. — 12 batiste. — 1 umbrela mare. — 2 părechi de ghete înalte de tot nouă. — 1 manta de primăvară de culoare vânătă sau neagră. — Haine de casă: 2 din creton, 2 din barchet și 1 din stofă de iarnă, de tot durabile, o bluză albă din pânză sau piquet. 1 plapomă cu 2 învălitoare. 2 perini cu 4 fețe albe. 2 șurțe în formă de haină și 1 maramă de iarnă. 2 cearșafuri, 6 ștergare. 2 piepteni, 1 rar 1 des, o perie de dinți, 1 perie de haine. Afară de acestea o saltea de mărime regulată, 1 față de masă cu 6 servete, cari vor servi pe elevă până va fi în internat, dar nu se vor da înapoi. 2 perii de ghete, săpun, praf de dinți. Elevele din clasa II III și IV să-și aducă câte 1 ramă rotundă pentru brodat.

Fiecare elevă să ducă cu sine în două exemplare conscrierea tuturor obiectelor, cari au să fie bine însemnate cu cerneală chimică, cu numărul care-l va primi indicat dela direcțiunea internatului. Pentru obiecte rele sau neînsemnate internatul nu primește responsabilitate.

Părinții sunt rugați, ca să provadă elevele cu toate vesmintele și obiectele cerute, căci iarăși dănsese vor duce lipsă, neputând țineă ordinea recerată în vesmintele lor.

În fine cu provocare la dispoziția Veneratului Ordinariat se atrage atențiunea părinților și a tutorilor acelor eleve stipendiste, cari n'au fost primite cu stipendiu întreg, să nu întârzie a-și prezentă din nou petițiunile la Veneratul Ordinariat diecezan până la 15 August a. c.

Elevele primite au să se prezinte la internat din 7—10 Septembrie 1908, că atunci vor fi înscrierile și în școală.

Direcțiunea internatului.

Mișcarea culturală.

Adunarea Fondului de Teatru Oravița. Citim în »Progresul«: Comitetul aranjator al festivităților, ce se vor avea în Oravița, la 28, 29 și 30 August c. prilejul Adunării generale a Societății de Teatru român a hotărât a da ziua întâiu, la sf. Mărie, un banchet în cadrul »Coroana Ungară«, d. a. la 5 o. petrecere populară în curtea bisericii care ocazie se vor face și premii de stume frumoase românești, iar seara, aveă loc în grădina de tir un concert preunat cu petrecere de joc al mai multor coruri române din părțile Oraviții. Măc Sâmbătă seara concert și teatru în cadrul teatrului și după teatru iarăși petrecere dans. Duminică, a treia zi, excursie în trenul de munte la Anina-Stajerlak-Magyar-Bányavölgy, iar în ziua următoare, Lu-31 August c. excursie pe Dunăre până la Turnu Severin. Pașapoartele pentru a pe teritoriul comitatului nostru Caras-rin le va exoperă amicul nostru avocat dr. Cornel Jurca din Lugoj. Anunțurile participare au să se facă din bună voință central la adresa institutului »Oravița« în Oraviczabánya (Krássó Szörény me- Programul detaliat îl vom da încu deodată cu publicarea convocătorului cial al comitetului central.

Despărțământul VII al »Asociației« pentru literatura română și a poporului român, și-a ținut adunarea în comuna Bațialar în 19 a l. c. prezidenția directorului dr. Gavrilă. La adunare au luat parte vre-o 200 de țărani și câțiva onorațiori din Hațeg, dintre cari amintesc pe dr. C. Pop, protopresbiter, dr. A. Straitiaru, Victor Pop contabil, Sebastian Ciocan, Iustin Socaciu învățător. Dnele dr. Pa dr. Suciu și dr. Popescu.

După adunarea generală s'a ținut o ședință economică poporului, fiind președinti toți oamenii din sat, așa, că nu mai încălze în biserică.

Sub plăcuta impresiune a prelegerii a mare parte din popor s'a înscris ca membri ajutători ai »Asociațiunei«, zicând și eu 1 cor. pentru națiune.

Această exclamație a poporului a o impresie așa de bună încât chiar și unii nilor le-a stors admirația. Ca fapt să constatăm, că poporul a început să se brătoșă »Asociațiunea« și cercetă probleme economice mai bine decât intel-

Cu durere s'a observat lipsa președintelui și a inteligenței. Preoțimea a fost recuzată și prin superiorii lor ca să la parte adunare și totuși a absentat.

Dela despărțământul »Tășnad« al M în 19 l. c. st. n. 1908 despărțământul »Tășnad« al Astei și-a ținut a II a adunare cercuită Unimăt.

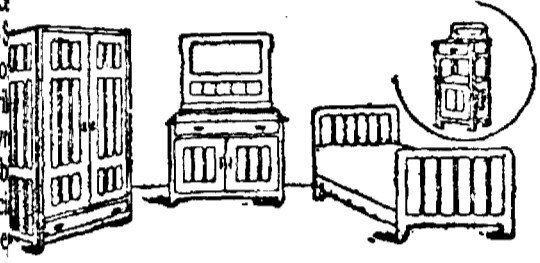
Adunarea — scrie »Gazeta de Dumlinea« a fost o serbătoare măreață. Măreția ei s'a tențat și prin împrejurarea că s'a sfințit în frumoașă renovată, carea din dărnicia unii nilor azi este un edificiu frumos. Meritul mare parte a protopopului local dl Gr. Pop în tăcerea și liniștea comunei sale atâtea mărețe a știut să planteze în inimile credincioșilor săi, încât cei cari îi cunosc în viața muncă îl admiră și-l iubesc.

mai mare magazin și atelier de reparat biciclete și mașini de cusut din Arad.

Hammer Vilmos

Maestru de electricitate
Arad, Szabadság-tér 7. Telefon 96.

Singer. Mare asortiment și cel mai ieftin
Magazin de mașini de cusut Minerva cu roată
bicyclete Puch și Premier precum și părți
de mașini, plăci de gramofone. —
Mașină de cusut veritabile englezești.
Condiții de plată favorabile. Mare atelier special
de reparaturi.

Fabrică de mobile.
mai ieftin isvor de a procura mobile
e în TIMIȘIORA.

Mare magazin cu tot felul de mobile
ru mirese, dormitoare,
soane, cafenele, hote-
ri etc., dela cele mai simple până
la cele mai elegante.
Vă oferim tot felul de aranjamente pentru
bucătărie și băi, pregătirea
maselor de biliard după deseme date sau
desemnate de mine; nu altcum
de felul de lucruri și mobile pentru edi-
cării aparțin branșei măsuritului.
Moravul public poate fi sigur de lucruri
bune și serviciu prompt.
Mobile se dau și pe lângă preț plă.
tă în rate lunare.

cu deosebită stimă:
ORMAYER ALBERT
fabricant de mobile în
Oravicza

Czernoczky Mihály
magazin de ghete.

pentru dame și bărbați.
ARAD, Kossuth utca 67.
Fabricație proprie.
Prețuri ieftine.

Ghete de șevro pentru domni	12.40 cor.
» » box	11.60 »
» » șevro cu bumbi p dame	10.90 »
» » cu șirete pentru dame	9.60 »
» » box cu șirete p. dame	8.30 »
» » pe de vițel p. dame	7.60 »
Jumătăți de șevro brun	9.00 »
Jumătăți de șevro	7.60 »
Jumătăți de căprioară	6.40 »
Ghete tari de muncitori dela	7.— cor.
Ghete de copii dela	3.— cor.

Cel mai bun nutremânt pentru
câni este și va rămânea renumitul
„Fattinger's Hunde kuchen“

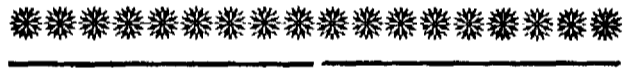

(Măncarea de câni a lui Fattinger)
care dintre toate mâncările pentru
câni e cea mai hrănitoare.
* 50 klg. 23 coroane 5 klg. potot.
* franco cu 3.20 coroane. *

Fattinger's Puppy Bisquit
** pentru câni tineri. **
* 50 klg. 26 coroane 5 klg. portot.
* franco cu 3.50 coroane. *

Prospecte gratis și franco.

Fattinger's Patent-Hundekuchen
și Geflügelfutter (nutreț pentru păsări).
Fabrik Wiener-Neustadt.
- - - Peste 250 de prețuri - - -
Nutremântul de animale a lui Fattin-
ger e controlat de veterinari. **

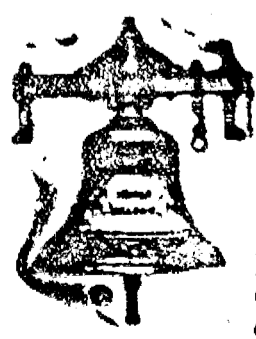
Jgaz Sándor
ciasornicar și giuvaergiu

ARAD, Piața Libertății
lângă edificiul teatrului vechiu.

Aur și argint călcat cumpără
pentru prețul cel mai mare
de zi, ori schimbă pentru alte
obiecte de aur și argint.

Frideric Hönig
Arad, strada Rákoczi Nr. 11-28. Fondat la 1840.

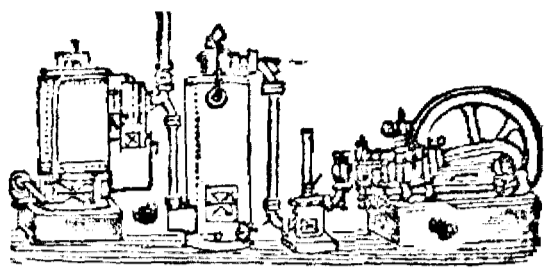
turnătorie, fabrică de
clopote și metal, aran-
jată pe motor de vapor

Premiat la 1890 cu cea mai mare medalie de stat.

Cu garanție pe mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții
de plată — recomandă clopotele sale cu patentă ces. și reg. invenție
proprie, cari au avantajul că față cu ori-ce alte clopote la turnarea
unut și aceluiași clopot tare și cu sunet adânc — se face o economie
de 20—30% la greutatea metalului. Recomandă tot-odată clopote de
fer ce se pot învîrți și postamentele de fer, prin a căror întrebuintare
clopotele se pot scuti de crepat chiar și cele mai mari clopote se
pot trage fără-ca să seclătine turnul. Recomandă apoi transformarea
clopotelor vechi în coroană de fer, ce se poate învîrți, cum și turnarea
din nou a clopotelor vechi, sau schimbarea lor cu clopotenouă pe lângă

o suprasolvire neînsemnată.
Liste de prețuri și cu ilustrațiuni — la dorință se trimite gratis.

Garanția cea mai largă! Condiții ușoare de plată!

FABRICA DE MOTOARE DIN DREZDA

una din cele mai mari și mai vechi
fabrică de motoare
furnizează motoare și locomobile
cu gaz, cu benzină, cu păcură și acetilenă
toate perfecte, trainice, funcționând în
mod preciz sigur și ieftin.

Reprezentanța generală și depozitul se află la
Gellért Ignác és Társa
BUDAPEST, Teréz-körut 41.
Telefon Nr. 12-91. Telet Nr. 12-91.

30.000 coroane garanție pentru
curățenie.

In bucătărie și 'n casă
se curăță totul ce poate fi spălat și curățat cu
săpunul Hirsch a lui Schicht.

Acesta e rezultatul unui studiu conștient și profund, de zece ani. Pozează o putere
extraordinară curățătoare, e curat și liber de
orice substanțe stricătioase. Fără grije se
poate folosi pentru scopul de a curăța ori
ce și se poate folosi și la lucruri unde
celalalt săpun nu e bun sau dă mare grije
folosirea lui.

Sárga János

:: argintar și pregătitori de obiecte artistice ::

Xolozsvárt Mátyás király-tér 12—13.

Telefon nr. 354.

Telefon nr. 354.

Mari deposit în obiecte de biserică, obiecte de argint ciasornice. Bijuterii specialități engleze și franceze s. a.

Plătire în rate favorabile.

Catalog ilustrat de prețuri gratuit și porto francó.

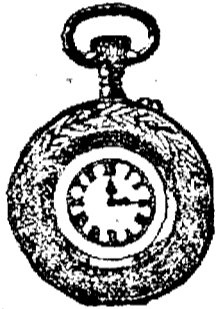
Prăvălie nouă!

Prăvălie nouă!

Mare prăvălie de ciasornice și bijuterii în Arad.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public că am deschis în Arad, colț cu strada Forray și Rákoczy (lângă împletitoarea ** de ciorapi Szállassy) corespunzător pretensiilor de azi **

o prăvălie de ciasornice și bijuterii

unde primesc tot felul de reparaturi de ciasornice cu garanție pe 3 ani. Țin în depozit tot felul de ciasornice de buzunar, de perete și pendule precum și obiecte de aur și argint, execuția cea mai fină. Primesc bilete de amanet și rupturi de — — aurar, prețuri mari, sau le schimb. — —

Solicit părținirea on. public, cu dinstinsă stimă:
HIRSCH JENŐ, ceas. și aurar.

Acuma a sosit

Untura de pește proaspătă de Norvegia

fără culoare și miros, calitate escelentă.

Prețul unei sticle 2 coroane.

Contra

supărărilor reumatice

este escelentă

Spiritul Reuma

Incercat de atâtea ori cu succes.

Prețul unei sticle 80 fileri.

Se capătă calitatea originală în farmacia lui

Rozsnyai Mátyás

Arad, Szabadság-tér.

Nr. telefon 331.

Nr. telefon 331.

MOȘTENITORII LUI TAGÁNYI ISTVÁN ȘI KISJOLSVAI SZABÓ ISTVÁN

proprietarii de vii de deal

și vind

VINURILE

din regia proprie exclusiv de Mădierat, Miniș și Barațca, vinuri albe și roșie de masă, de desert (aszu)

în Arad, strada Batthyányi nr. 24

în localul anume aranjat pentru acest scop și le espediază în butoie sau buteli în loc sau în provincie.

Catalog specificat de prețuri se trimite la dorință imediat.

Grosz Nagy Ferencz,

farmacist :: Debreczen :: farmacia :: "Arany egyszaru"

-Hajdusági Bajuszpedrő.

Védjegy.

MUSTAȚA E FRUMOASĂ dacă întrebuințezi

POMADA HAJDUSAG

cea mai bună pentru creșterea și potrivirea mustețelor, pregătită din materii neunsuroasă. Efectul se vede foarte iute și cu siguranță. Scutit prin lege. Un borcan 50 fil. Prin poștă se trimite numai 3 borcane cu 2-15 Cor. Cu rambursă gratuit.

MEDICAMENT PENTRU VOPSIREA PARULUI

în culori blond, brunet sau negru. Efect la moment. O singură vopsire e de ajuns, ca părul sau mustața o lună să aibă culoarea ce o dorește. Nu înăsprește părul. O sticlă cu medicament pentru ori și ce culoare 4 cor.

Braun Miksa

ARAD, Piața Boros-Béni, Nrul 1.
 Avălie de articlii de cânepă, in și lână.
 Telefon Nr. 594.

Mare depozit de cânepă, in și tarpaulin,
saci de grâu

nevi brute și impenetrabile de apă, saci de paie,
 voare de cal. pânză de impachetat, sfori de in-
 chetat, precum și tot felul de fund, sfori de
 legat sacii, vițele de vie și sfori sure.

Institut de împrumutat saci.
 cumpără și vând saci de făină și țărățe Invechiți.

O păpușă pentru probă
 numai 5 cor. 50 fileri.
 Pregătit cu pânză 9 coroane.

Se află la pregătorul de păpuși de probă

VAJDA SAMU

BUDAPEST, Károly-körút 11. sz.
 Mare institut de reparat de păpuși de jucărie.
 Preț-curent gratis! ▶ Reparare de păpuși!
 — Vânzare en gros și en detail. —

KÉZSMÁRKY J. Prima întreprindere de pompe funebre din Arad

Biroul central și magazinul de modele, strada Weitzer
 :: János, palatul minorilor, lângă posta centrală. ::
 depozitul principal: Maros u. 2 sz. casa proprie.
 Telefon 465. Telefon 465.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public. că am înființat cu
 ziua de azi o întreprindere de pompe funebre bine asortată co-
 răspunzător cerințelor de azi.

Aranjez înmormântări în loc și în provincie cu cea
 mai mare pietate, după sistemul studiat în cele mai mari
 orașe din țară și din străinătate, dela cele mai simple
 până la cele mai luxoase cu prețuri estine fără concurență.

Toate mormântările se săvârșesc prin prezența mea.
 Arad 1908, 1 Iunie.

Cu distinsă stimă
Kézsmárk J.

◀ ■ Cea mai estină sursă de bani. ■ ▶

Am onoare a aduce la cunoștința stimatului public că în
 piața Árpád Nr. 5. am deschis un
**birou pentru mijlocirea împrumutu-
 rilor de bani.**

În sfera mea de activitate cad pământurile, case de dat în
 chirie, împrumuturi de plătit în rate, pe lângă etalonul cel mai
 mic, plazez cambiile funcționarilor, mijlocesc tot felul de afaceri
 referitoare la parcelări, cumpărări și vânzare de case pe lângă
 replătirea ulterioară a taxei

Cu stimă:
Ludovic Vig,
 birou mijlocitor de împrumuturi.
ARAD, Árpád-tér Nrul 5.

HAMMER ZS. és TÁRSA

măiestru de articole electrice și fabricant de balanțe (cântare).
 ARAD, Piața Boros-Béni, Nr. 1. (în casa dlui Dr. Sever Ispravnic).
 Mare atelier de reparaturi speciale. Mare magazin stabil
 în biciclete fabricații engleze, americane și germane.
 Singurul vânzător al mașinei de cusut celebre „VICTORIA”,
 „OPPEL”, „SINGER” și „MINERVA” cu suneica în formă
 de roată. Magazin de balanțe decimale și de bucătărie.

Mare asortiment în părți
 de mașini de cusut, ar-
 ticole de montate bici-
 clete și articole de elec-
 tricitate.

Tot felul de reparațiuni în bransa aaeasta pe lângă
 prețuri moderate și garanție.

Prima fabrică de umbrele de ploaie și de soare, din Sibiu

RECOMANDĂ:

asortimentul bogat de umbrele de ploaie și de soare, fabri-
 cație proprie, dela execuția cea mai simplă până la cea
 mai complicată. Se primește
 asemenea umbrele de îmbră-
 cat din nou cu stofe de cali-
 tatea cea mai bună ce o are în
 depozit, cu prețuri favorabile.
 Solicită încrederea on. public:

J. Oestreicher, fabricant de umbrele. -
 Sibiu, Grosserring 18.

PREMIATĂ CU PRIMUL PREMIU LA EXOSIȚIA MILLENARĂ DIN BUDAPESTA ÎN 1896.

Fabrică de ceasuri de turn și turnătorie de clopote

A LUI

G. P. PANTELIC in SEMLIN (ZIMONY)

FIRMA FONDATĂ ÎN 1854. FIRMA FONDATĂ ÎN 1854.

Face ceasuri de turn după felul cel mai nou, propriu de construcție,
 cu pendulă liberă, cu sirmă.

Toarnă clopote noi, face smalturi mișcătoare de fier,
 la clopote vechi pentru ale acorda armonie, face
 adnexe de clopot de fier.

Garantează execuție precisă.
 Bisericii și comunelor sărace li să dă în rate de mai mulți ani.
 Am cercat expoziția universală din Paris din 1900, cu scop de studiu.

FRAȚII BURZA

ARAD, Boros-Béni tér.

recomandă depositul lor cel bogat, prăgini de fer, plăci de fer, osii de fer, instrumente de fer, sobe de fer turnat, mașini de gătit, sârme și cuie de sârmă, lanțuri, săpi, arșeu, furci de oțel și tot felul de vase de bucătărie de fer
o ——— turnat și smălțuite. ——— o

Mare depozit de stropitoare sistem „Wermorel“.

- - Mare depozit de revolvere - -
cu repetiție, arme și recvizite de
o o o împușcat. o o o

≡ Deposit de mașini agricole. ≡

asa d. e. pluguri de oțel sistem Sack, mașini de sămănaș, grape, tăietoare de pae și napi, cântare. Mare magazin.

Cea mai bună calitate în plăci de catran (păcură), și asfalt pentru acoperit casele.

Comandele din provincie se îndeplinesc punctual.

Telefon Nr. 604.

Telefon Nr. 604.

Firmă românească.

Bufet cu mâncări reci. Toata noaptea de

Aviz!

Am onoare a aduce la cunoștința on. public că în primire localul „KIS PIPA“ din strada Salacz și adoptându-l din nou, lărgindu-i încăperile, îl voi într'o cafenea modernă și îl voi

deschide

supt firma de

CAFE EMK

:: în ziua de 1 August

Principiul meu de căpetenie va fi de-a servi băuturi și nefalsificate, mâncări reci și de-a încrederea on. public prin serviciu punctual.

Avem localuri deosebite pentru societate

Zilnic va cânta un taraf de lăutari țigani de Iași

Reg on. public să-mi freeventeze localul cât mai

Weinberger Laj

proprietarul caf nelei „EMK“

In localul meu se vor găsi toate ziarele țară streinătate la dispoziția onor. pu

AVIZ.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public din loc și din provincie precum și a colegilor mei că

am deschis o prăvălie

de parchete de hârtie tapete și utensilii de pictură

in fostul meu atelier de zugrav, tapetier și vâpsitor pe

József főherceg ut No. 7.

de urde se pot procura tot felul de mărfuri corăspunzătoare cerințelor timpului. — Tapetele de hârtie din țară și din strălătate, pensule, vâpseli de lac, olei contra prafului indispensabil in orice casă, precum și praf și tot felul de mărfuri aparțin acestei branșe, in mare asortiment. — Modele de zugrăvit in stilul cel mai modern. — Vâpseli de ulei fine, măcină curate chimice pentru scoțuri de meșteșug și economie. Vâpsela de smălțuit pentru interiorul obiectelor, vâpsela resistentă tempestelor pentru vâpsit obiectele pe din afară, și pentru sobe.

Pe lângă această prăvălie îmi voi continua și meșteșugul în măsură mare și mai extinsă, inmulțindu-mi personalul de lucru cu oameni specialiști.

Serviciu prompt și punctual așa in loc ca și-n provincie.

Glück József

Prăvălie de zugrăvit, tapet de hârtie și vâpseli.

nt sfânta liturgie celebrată prin dl pro-
pian cu asistența preoțimei din jur. Sub
și dl protopop local Gr. Pop a ținut
despre însemnătatea, scopul și mij-
rei.

urghie, inteligența și poporul s'a adu-
frumos onorată din curtea domnului
rma, unde președintele despărțământ-
otopop D. Coroian salutând pe toți
deschide ședința, mulțumind fraților
că ne-a primit cu adevărată ospitali-
nân.

plan Steer secretarul despărțământului
e de seamă despre activitatea anului

ă în anul trecut nu s'a putut ajunge
ndestulitor căci în lipsa de mijloace
pe lângă cea mai mare silință n'a putut
te o activitate mai intensivă, de care
acesta ar fi fost lipsă arzătoare, ei s'au
cu aranjarea unor prelegeri populare
alte comune. S'au ținut cu totul 4 pre-
orale. Comitetul s'a îngrijit ca în toate
fie reprezentat prin 2 membrii. Amin-
biblioteca populară din T. Santân con-
adei bibliotecarului numără 51 bucăți
erise toate într'un stil popular. Aceste
cetit peste 100 de inși. Raportează
re numărul membrilor și cu mândrie
ă, că în privința aceasta acest tiner
ânt a întrecut multe despărțăminte
nici azi nu au atâția membrii. Nrul
al membrilor pe viață este 8, iar al
ordinari 26; membrii ajutători au fost
D. Apoi face un apel către toți românii
se grăbească a se înrola sub flamura
aționale. Își sfârșește vorbirea frumoasă
al în nădejdea unui viitor falnic și

rghe Filep casierul despărțământului ra-
despre stările financiare.

ile Păteș, preot în Hotoan acest puru-
luptător al ideilor, culturii și a tot ce
român se ridică apoi spre a-și preda
sa. Stătea între noi ca un proroc, cu
alb și cu ochi tineri zimbitori. Noi
că el ne spune povești frumoase
din acele vremuri ce au trecut. În
oameni mari la inimă au luptat
și slabi epigoni, ai viitorului, ca să avem
repturi, și să nu ne fie așa de amară

ovații l-am salutată cu inima plină de
pe acest bărbat iubit al nostru, și i-am
inimă viață lungă, ca să stee înaintea
ca o făclie luminătoare, ce ne arată în-
trecutului, și speranța tină arată spre
r ai cărui zori sunt pline de zimbetele
și mai frumoase, mai fericite.

C. Steer propune înființarea unei bi-
la Unimăt, referând că Astra spre acest
pus la dispoziția despărțământului cărți
„Teara Noastră“.

l dr. C. Steer propune, ca despărțământ-
quad“ la Șimleu să fie reprezentat oficios
i membri la adunarea generală a Astrei.
red cu aceasta d-nii Grigore Pop, proto-
Unimăt, și Demetriu Coroian, protopop
antân.

opunerea d-lui dr. Coriolan Steer se pri-
a pe anul viitor adunarea despărțământ-
fie în comuna Hotoan.

ge comitet pentru înscrierea membrilor
au înscris de membrii ordinari 15 inși,
membri ajutători tot 15 inși.

onstată în fine ca cu acești noi membrii
ământul are până aici: 8 membri pe
41 membri ordinari și 25 membri aju-

cari dl preside Dl Coroian în cuvântare
ă închide ședința festivă a adunării.

mat banchetul, unde între multele vorbiri
ă amintese frumoasa vorbire a dlui Con-
Lucaciu, protopop din dărolți. L-a felicitat
dl dr. C. Steer. Înaintea mea, — a zis
— antevorbitorul l-a felicitat pe Iosif
Șuluț, ca președintele Astrei, eu îl felicit
Steer, ca Șuluț al nostru ca președin-
nturor mișcărilor culturale ce în părțile
expuse ale românismului s'au făcut, de

când e Steer, ca Șuluț al nostru. Ca putere ener-
gică, tină, l-a condus în cercul acesta prove-
dința, unde înaintea lui atâtea terene de activi-
tate au fost neaploatate, au stat ogor, fără cul-
tivare, — și pe cari terene sub mâna lui Steer,
ca Șuluț al nostru, de atunci ară plugul muncii
culturale pentru binele și prosperarea țaranului
român.
I. T. C.

Din străinătate.

Evenimentele din Turcia. Sultanului
i s'au făcut azi mari ovații pe când venia
dela Selamlie. O mulțime imensă s'a șiruit
de-alungul cordonului tras de miliție acla-
mând cu entuziasm pe sultanul și suita lui.
Soldații sunt sărbătoriți pretutindeni în țară,
fiindcă numai atitudinii lor se atribuie pro-
clamarea constituției. Liniștea în Constan-
tinopole încă nu s'a restabilit deplin. Po-
porul n'a încetat să demonstreze în contra
camarilei și a spionilor, față de cari are o
ură neîmpăcată. Turcii tineri încă pretind
cu insistență depărtarea elementelor reac-
ționare din preajma sultanului. Nu sunt
excluse complicațiile. Turcii tineri nu con-
tenesc cu propaganda până când nu se
vor introduce toate dispozițiile cuprinse în
constituție.

Amnestierea încă a dat ansă la turburări.
Deodată cu prizonierii politici au scăpat
din închisori și criminali ordinari, cari își
forțaseră eliberarea prin revolte.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 1 August n. 1908.

— Știri personale. P. S. Sa episcopul *Ioan I. Papp*, însoțit de mai mult inși din cler, va plecă mâine dimineață, cu un motor special la Șiria, pentru a sfinți biserica de acolo.

— Poetul *Gh. Coșbuc* petrece vara aceasta acasă, în Ardeal, prin împrejurimile Năsăudului.

— Profesorul dr. *Ioan Lupăș*, a petrecut ieri și azi în Arad.

— Maghiarizarea numelor de lo-
calități din comitatul Timișului. În-
țeleapta administrație a comitatului Timiș
a hotărât și ea să schimbe numele de lo-
calități. Ea judecă cu mentalitate adevă-
rat semită, crezând că cu cât e mai nouă
o haină cu atât e mai bună.

Așteptăm să se învechiească și nouăle
sdrențe jidano maghiare, ieșite din atelierul
de croitorie jidano maghiară ca pe urmă să
facă loc iarăși vechei haine vecinic noi
și frumoase răsărite ca florile din sinul na-
turii.

Ca curiozitate arătăm aici vre-o două
specimene de nume nouă »ungurești«. Din
Dragsina sa făcut *Dráksafalva* un *non sens*
căci *Dráksa* nu înseamnă pe unguerește ni-
mic. Tot atât înțeles are *Szeber* pentru
Șirbova sau *Sistarócz* pentru Șiștaroveț etc.
Interesant, că onorata administrație a rămas
mulțumită de unele nume vechi ca *Raco-
vița*, căci a socotit de prisos să le mai
schimbe.

Administrație și filologie, wie reimt sich
das zusammen?

— Sinucigaș fără vole. Deputatul austriac
Markhl s'a împușcat din nebăgare de seamă sin-
gur la o vânătoare în munții Krainului. Starea
lui e foarte gravă.

— Peregrinajul la mormântul lui
Bărnuț și excursiunea științifică la
Moigrad. Cetim în »G. de D.«: În Au-

gust a. c. se împlinesc 100 de ani dela
nașterea lui Simeon Bărnuțiu, a marelui
nostru bărbat istoric, născut și înmormântat
în Bocșa-română a Sălajului.

Din acest prilej românii sălăjeni aran-
jează la 9 August n. a. c. un peregrinaj la
mormântul lui. Se va servi un parastas și
toți cei de față se vor închina la acest
scump mormânt. Vorbiri nu se vor ține,
ci se vor spune numai rugăcluni, precum
și o predică ocazională.

Tot în 9 Aug. n. se aranjează și o es-
cursiune la Moigrad, unde a fost capitala
vechei Dacii porolisene. Această excursiune
va fi condusă de dl prof. pensionat Ga-
vril Trif din Șimleu, care va da informațiu-
nile necesare.

Atât peregrinajul la Bocșa, cât și escursi-
nea la Moigrad o aranjează un comitet,
constător din domnii: Dr. Georgiu Pop,
Dr. Ioan Suciu, avocați în Zălău, Lazar
Maior, propr. în Periceiu și Casiu Deleu,
propr. în Siciu.

Atât la peregrinaj, cât și la excursiunea
științifică sunt invitați toți românii și mai
ales oaspeții, cari vor lua parte în Șimleu
la serbările Astrei.

— Jandarmii sunt iarăși activi. Din
Deva se anunță că dăunăzi în comuna Ro-
mos a eșit executorul pentru a sechestra pe
mai mulți locuitori pentru restanțe de dare.
Executorul era azistat și de jandarmi lu-
cru care a indignat adânc pe oameni. Lo-
cutorul Müller s'a împotrivit executorului
oprindu-l să intre în casa sa. Atunci un
jandarm îl împunse pe Müller cu baioneta
în pânțele. Bietul om este pe moarte.

— Bravii români din Ugra au ho-
tărât să susție școala lor confesională, vo-
tând învățătorului lor salariul cerut de lege.
Harnicii români au ridicat și un nou edi-
ficiu școlar conform legii pentru a prein-
timpina orice obiecțiuni din partea revizo-
rului școlar. Deși comuna nu are decât 60
de familii sau vre-o 300 de suflete de ro-
mâni, ei lași tot nu s'au lăsat. Pe lângă
bună conducere au arătat că jertfesc pentru
școală, ne scrie cu însuflețire corespon-
dentul.

— Cununii. Dșoara Alexandrina Cazacu și
dnul Dumitru Sulescu anunță celebrarea cu-
nunii religioase, care se va oficia Duminecă, în
2 August n. a. c., la orele 12 din zi, în biserica
sf. Arhangeli din Satulung.

— Dnul Nicolae G. Stoica și dșoara Maria
G. Popp, își vor serba cununia Duminecă, în 2
August n. a. c., în biserica gr. cat. din Tohanul-
vechiu.

— Mărioara Măriș și Sabin Bucureștian, își
vestesc cununia, ce se va celebra Duminecă, în
9 August n., în biserica greco-orientală română
din Porcurea.

— Dș ara Anuța Micu și dnul Vasile Mo-
toască, își anunță serbarea cununii lor, Dumi-
necă în 9 August n., în biserica greco-catolică
din Cugir.

— Al cincelea congres al învățătorilor
din România se va ține în zilele de 28, 29
și 30 Iunie 1909.

— La fondul Victor și Eugenia Tordă-
șlanu pentru înzestrarea fetelor sărace au mai
dăruit: Romul Constantinescu, paroh (Ighidorul
rom.) soția sa Ana n. Dancăș și fetița lor Veta-
ria toți 2 cor. 50 bani; Achil P. Barciuanu, stu-
dent 20 bani; Nic. Tărnăveanu, practicant la
libr. arhidiecezană (Sibiu), 35 bani; Radu P.
Barciuanu, libr., 20 bani; Ioan Munteanu, cojocar
(Rtusadului), 50 bani; Dum. Jutariu, june (Apol-
dul sup.) și Nic. Brașoveanu (Acilia), câte 20
bani și Miorica-Viorica Tordășanu împlinind vârsta
de 16 luni, 10 bani.

— **Otto Bismarck.** Joi, s'au împlinit zece ani dela moartea lui Bismarck, primul cancelar al Germaniei, omul de fier de odinioară, care a întemeiat imperiul național german de astăzi. Intreaga presă germană și-a adus aminte în articole elogioase de enormele servicii făcute patriei sale de acest genial bărbat de stat, mort înainte cu 10 ani.

— **Despre falsificări.** Progresele epocii noastre comportă adesea și multe falsificări regretabile de tot felul. În orașe se transportă alimente falsificate, la țară se aduc produse industriale falsificate. De un timp încoace săpunul *Schiecht* este prada multor contrafaceri de tot soiul. Acest săpun fără păreche a adoptat, precum se știe, cerbul ce sare ca marcă industrială. Și iată că răsar fel de fel de dobitoace sărinde cu coarne și fără coarne toate asemănătoare cu cerbul lui Schicht. A se avea deci totdeauna în vedere la târguiești nu numai marca cerbului, dar și numele lui Schicht întipărit în săpun.

— **Rectificare.** În nr. trecut popular s'a strecurat o eroare de tipar pe pag. 4. la „O faptă creștinească“, căci nu 10 coroane, ci 100 de coroane a testat Maria Cigher.

— **O modificare a aparatul Marconi.** O știre din Roma spune că un tânăr din Bologna a modificat aparatul telegrafic Marconi așa, că depeșile pot fi primite numai de stațiunea pentru care sunt destinate.

— **Peripețiile unui director de teatru ungar.** Directorul teatrului ungar din Cluj, Ioanovics, a fost arestat în Veneția pentru că într'un magazin a schimbat o hârtie falsă de 100 de lire. Poliția l-a luat drept un falsificator de bani. Ioanovics a telegrafiat unui prieten din Budapesta care a adus pe urmă dovada că Ioanovics a cumpărat hârtiile italiene la o mare bancă de schimb din Budapesta. După un arest mai mult neplăcut decât lung Ioanovics fu liberat.

— **Cucoanele fumează tot mai mult.** Ce lume pe dos! Pe când între bărbați, mai ales generația mai nouă, obiceiul fumatului scade tot mai mult, între cucoane fumatul devine tot mai mult o modă. În Anglia mai ales fumatul femeilor se întinde tot mai mult.

Un mare magazin de țigări de dame din Londra vinde anul acesta cu 100 la sută mai multe țigări pentru dame ca anul trecut.

Dacă s'ar face o statistică (și cine știe dacă nu se găsește vre-un englez și pentru asta?) s'ar constata că cu cât cucoanele fumează mai mult cu atât fierb mai rău — dacă mai fierb.

— **Un testament cu bubluc.** Se vorbește mult la Londra despre testamentul lui Friederic Philipson, care era un dușman incarnat al jocului.

Dânsul a lăsat mare parte din avera sa fiului mai mare, cu condiția ca timp de 21 ani după moartea sa, fiul să nu asiste la curse, să naibă cai de cursă și să nu fie interesat direct ori indirect la jocurile de curse. Dacă se va face vinovat și nu va asculta de aceste sfaturi, patrimoniul moștenit va trece fraților săi, el mulțumindu-se cu o rentă anuală de 12,500 franci.

Felurimi.

Millionar fără să știe. Un chelner de cafea din Versailles, Auguste Goldschmidt, s'a pomenit zilele trecute cu un om nespus de bogat, milionar.

Goldschmidt era de ani de zile chelner și veniturile îi erau foarte mici. Fiindcă veniturile nu-i ajungeau să și susțină familia și pe bătrâna lui mamă, care locuia la dânsul, femeia chelnerului se ocupă cu facerea de cununi și de coroane din mărgelile colorate de sticlă, pentru împodobirea mormintelor.

Nu de mult, Goldschmidt a trebuit să se ducă într'o afacere comercială la Lyon. Aci află din întâmplare că e căutat de șapte ani de zile de un notar din Lyon, spre a lua în primire o moștenire de trei milioane de franci.

Averea aceasta uriașă a fost lăsată de un unchiu al chelnerului, care murise fără să lase în urmă copii și alți moștenitori.

Unchiul acesta plecase în 1829 ca soldat în Senegal, unde a murit în 1891. În timpul acesta a strâns suma de 3 milioane care acum, șaptesprezece ani după moartea lui, a fost dată singurului moștenitor, Goldschmidt. Acesta-i om tînăr și voinic și zice că e hotărît să deschidă la Paris o cafenea mare, hotărît să adune și alte milioane, de nu le-o pierde pe care le are.

Concert, petreceri.

Petrecere de vară împreună cu dans, va aranja Duminecă, în 27 Iulie v. (9 August n.) 1908, (ziua de Pantelimon), în sala hotelului »Bran« (Fr. Mühlbacher) din Bran.

Venitul curat se va distribui în părți egale: »Reuniunii de înfrumșetare« din Bran și școlii gr. or. din Bran-Poarta pentru procurarea de recuzite școlare.

Ultime informațiuni.

Congresul dela Carloviț.

Căderea trădătorului.

Ni-se telegrafiază din Carloviț: Alegerea de patriarh s'a săvârșit azi în mijlocul unui interes colosal. S'au dat cu totul 70 de voturi, din cari Gavril Zmeianovici a primit 40, Miron Nicolici 30. Simbriașul și unealta guvernului, administratorul mitropoliei, Lucian Bogdanovici n'a primit nici un vot.

Politica guvernului și-a căpătat palma meritată.

Ministrul de externe la regele. Maiestatea s'a i-a acordat ieri ministrului de externe, baronului de Aerenthal o audiență de o oră și jumătate. Baronul de Aehrenthal, împreună cu contele Kincky, a fost invitat și la masă. Ministrul a plecat aseară la Semering.

Wekerle la Ischl. După consiliul de ministri ce se va ține la 4 August, ministrul președinte, dl Wekerle, va merge la Ischl ca să refereze M. Sale despre situația politică actuală. Primul ministru va petrece la Ischl o zi întreagă.

Delegațiunile. Din Viena se anunță: Delegațiunile se vor convoca pe 25 Sept. la Budapesta.

Greve sângeroase în Franța. Din Paris vin veștile unor grave disordini socialiste. Ieri s'a ajuns în împrejurimea Parisului la o ciocnire între armată și socialiști, care a avut o mulțime de victime din ambele părți. Autoritățile au fost neputincioase față de demonstrații și prefectul din Andtrand cerea prin depeșă desperate ajutor din Paris: »Suntem înconjuțați, cerem ajutor imediat. Socialiștii sunt stăpâni pe situație«. Ajutorul miliției a sosit, dar greviștii au ridicat baricade și din redutele acestora împușcarea asupra armatei. Gloanțele făceau ravagii mari între soldați. Generalul Vizvain conducea personal trupele. Abia cu greu și cu sacrificii mari de sânge, au reușit soldații să-l împrăștie pe greviștii.

Economie.

Oprirea exportului fânului. O știre din Sofia anunță că guvernul a oprit plicina secetei, exportul fânului.

Moșii de vândut — serie „I“ află în următoarele comitate: Com. com. Aiton 182 jugăre, Kommar în comitatul Bihor: Berettyoujfalu a c. comitatul Târnava-mică: în com. pe 40 jugăre. În comitatul Torontal: ons Vâlcan 32 jugăre, Mănăștur 63 jugăre.

Târgul de orz pentru bere la me Comitetul aranjator de târg de orz în Pressburg, publică acum o amănunțită despre târgul din anul sist. științat spre vânzare 155.000 m. ton orz pentru bere; s'a vândut 67.500 m. ton din care 40.500 m.ăji metrice se v. s. gazine spre privire.

Budapesta,

INCHEIEREA la 1 ORĂ și

Grâu pe Oct. 1908 (100 kg.) 2

Săcară pe Oct. 11

Ovăș pe Oct. 11

Cucuruz pe Maiu 11

Prețul cerealelor după 100 kg. a

Grâu rou

De Tisa — — — — 22 K. 70

Din comitatul Albei — — — — 22 > 70

De Pesta — — — — 22 > 70

Bănățenesc — — — — 22 > 90

De Bacica — — — — 22 > 60

Săcară — — — — 18 > 80

Orzul de nutreț, cvalit. I. 15 > 50

> de cvalitatea II. 15 > 10

Ovăș de > I. 16 > 60

> > > II. 16 > 20

Cucuruz vechiu — — — — > —

> nou — — — — 15 > 20

BIBLIOGRAFIE

Colaboratorul nostru din Paris pescu publică în prețios studiu și ceză sub titlul »Cooperation et S. ratives par I. Protopopescu, dipl. des sciences politiques«. Lucrare editura A. Pedone Paris, rue Souff.

Pomelnic pentru pomenirea și morților, la liturgii și legat în pânză 50 fil., în h. Se află de vânzare la »diecezană« și la »Tribuna«

Poșta Redacției.

1. D. B. Tabloul ce doriți nu c. mai află de vânzare. Vă putem însă a câștiga unul dela un particular, Mureșan, pe care îl doriți însă în executat. Costă 40 cor.

A. Peleş: Trebuie să-ți scoți pașă mării. Pentru post adresează-te la instrucțiune publică București. Poșta Predeal ori prin Vărciorova.

Poșta Administrației.

G. Treta, Cebza. Am primit 20 ment până la 1 Noemvrie 1908.

Redactor responsabil provizor Șer. Editor proprietar George N.

Dacă târguiți din articolele anunțate în ziarul nostru, vă rugăm ca la comandă să amintiți unde ați cetit aceste anunțuri.

Premiat cu medalia cea mare la exp. milenară din Bpsta în 1896.

Turnătoria de clopote. Fabrica de scaune de fer pentru clopote, alu
ANTONIU NOVOTNY TIMIȘOARA - FABRIC. -

mandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armoppe garanție de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer onstruite spre a le întoarce în ușurință în ori-ce parte, îndată otele sunt bătute de o lăture fiind astfel scutite de crepare. comanda- **CLOPOTELE GĂURITE** de dânsul in- deosebire mai multe rânduri, cari sunt provăzute în partea superioară volina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai mai limpede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă decât sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327. klg. este ton cu un clopot de 461 klg. patentat după sistemul vechiu. recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stă- spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut spre turnarea de toace de metal. Prețouranturi ilustrate gratis.

APĂ MINERALĂ PHOENIX
DIN BUZIÁS

IN PRIVINTA EFECTULUI **PENTRU BOALELE DE RINICHI ȘI BĂȘICĂ**
INTRECE TOATE APELE.

La gust e plăcută, puțin acrie, nu e feruminoasă și abundează în acid carbonic.
Apă de masă neobișnuit de răcoritoare.
Intrebuințată pentru cură de beut, pentru boale de rinichi și bășică, pentru formațiunea petrii de bășică și înisipare, pentru catarul organelor de respirație și de secrețiune s'a dovedit de un efect eminent.

PROSPECTE trimite gratuit admistrația izvorului:
Direcțiunea stațiunii balneare Muschong — în Buziás.

Reclama e sufletul comerțului.

Cele mai bune
bandaje de hermă, de pânteci, suspensorii, iri- gătoare, injectoare și ar- ticole de cauciuc, (gumă), giorapi de cauciuc se gă- sesc la

Carl Koch
Timișoara (în oraș).
Depozit de toate ar- ticolele pentru căutarea bolnavilor.

Kovács István urmașul lui
FARKAS J.
fabricant de trăsuri.
Temesvár Józsefváros, Fröbel utza 58
(casa proprie).
Fondat în 1866. Mare depozit. Fondat în 1866.

Are trăsuri noi și reparate.
Primește reparaturile, lucrări de faur de lemnar și de lăcut.

Dipl. de onoare Lovrin 1902. **SZUBOTHA SÁNDOR** Medalia de aur Timișoara 1891.
pregătitor de odăjdii și adjuturi bisericesti.

Intameiat la 1883 Telefon pentru comit. și oraș 498.
Liferantul excel. Sale episcop Dessewffy din Cenad,
TIMIȘOARA-CETATE
în colțul străzii Lonovics și Jenő főherceg vis-à-vis de hotelul «Hungaria».

Recomandă magazinul său bogat în atențiunea binevoitoare atât a preoșimeii cât și a acelor, cari voesc să cumpere pentru biserici capele, sau socie- tăți de înmormântare

odăjdii, steagari, cruci
statue sau altfel de adjusturi bi- sericești

tot astfel marele său asortiment pentru materiale necesare la formarea adjustărilor bisericesti. f

Pentru liferările mele lau răspunderea
Servesc bucuros cu catalog ilustrat.

Ca practicant

afă loc un tiner din familie bună, absolvent de ecl puțin 3 clase gimnaziale sau reale la firma **Ioan Comșa & fiu în Seliște.**

Magyar Elelmiszer-szállító Részvénytársaság
nyilvános hűtő- és fagyasztó raktárháza.
(Depozitul public frigorifer al societății ungare pentru furnisarea alimentelor.)
Budapesta, IX., în strada Tóth-Kálmán nr. 8—10.
Telegrame: Consumus Budapest. Telefon: 25—02. Biroul central: V., Nagykorona-ut 17.

Atragem atențiunea on. public asupra marelui nostru depozit frigorifer (având încăpere de 600 vagoane de mărfuri) construit după toate ouceririle tehnicei moderne în care se păstrează tot felul de alimente precum carne proaspătă, untură, slănină, paseri tăiate, ouă, pește, iore, conserve, vânat, unt, lapte, caș, miere, poame proaspete, bere, vin, must etc., apoi răsad de plante, flori, blănuri și lănării, covoare etc.

Teat- să păstrează timp mal îndelungat și meschimbate. Lichidăm și avansuri cu condiții moderate pentru fiecare marfă.

Frigoriferele noastre au o situație favorabilă prin faptul că sunt așezate lângă gară și sunt legate prin o linie de șin cu gara de mărfuri de pe malul Dunării și având o situație centrală pot fi atinse ușor din orice parte a orașului.

Mărfurile supuse taxelor vamale și de consumație se pot depune în mod liber, avem apoi avantajii la reex- pediiți.

Fabrica noastră de ghiță produce zilnic 500 de măgt metrice de ghiță.

Primim transportul mărfurilor depuse la noi și mij- locim desfacerea noastră prin sucursalele noastre din Viena, Berlin, Breslau, și London, sitale tot în regia noastră.

Avem sucursale pentru primirea și clasificarea mărfu- rilor în provincie, în Arad, Carell-mari, Szentș Lugoș, Huedin și Kaposvár.

Avem agenții la granță în Bodenbach, Buchs, Eger I. B. Granica, Halbstadt, Oderberg, Passau Salzburg, S. m- bach, Tetschen, Lindau

Pentru lămuriri și informații au a se adresa la
Direcțiune.

NOXIN

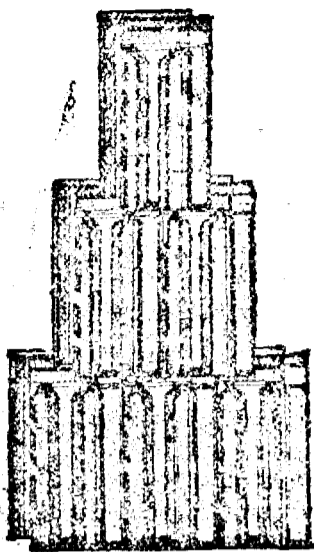
cea mai bună cremă de ghetă

NOXIN cu cheia patentată

Se poate căpăta în toate prăvăliile mai bune

The „Noxin“ Co.

Londra: E. C. 57 Chisvell Street.
Paris: 125 Rue Montmartre.
Viena: XVIII/1 Willy Weingärtner Semper Strasse 13 Telefon 22149.
Budapesta: Brüder Hochinger.

Fabricație de Nagyikinda
Tigle «Bohn» acoperitoare de
siguranță brevetate. Nr. 272.

BOHN M. és Társai

NAGYKIKINDA și ZSOMBOLYA

Cel mai vechiu, cel mai mare și cel mai bun depozit în
bransa aceasta de țiglării în toată Austro-Ungaria îl au

FABRICELE DE CĂRAMIZI „BOHN“

din Nagyikinda și Zsombolya

Fondat la 1864. — Referințele celea mai alese. — Fondat la 1864.

PRODUȚIA ANUALĂ DE 50 MILIOANE

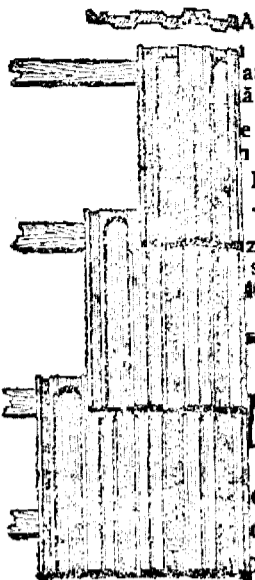
de țigle acoperitoare «BOHN», brevet regesc și cesar

în culoarea naturală roșie a OXIDULUI de fer sau culoarea cătranului.

FABRICAȚII: Țiglele «Bohn» acoperitoare, de siguranță, brevetate.

Acoperișul cel mai ieftin și cel mai frumos.

Preț-curente ilustrate și mostre se trimit gratuit și sculte de taxă.

Fabricație de Zsombolya
Tigle acoperitoare, de
cuițe, brevetate

Birou de construcții. Mihai Nadra

constructor.

Primește orice lucrări atingătoare de
această ramura, care execută prompt
și cu prețurile cele mai moderate, ca

devizuri (planuri de cheltuieli) și proiecte.

Lucrare bună și frumoasă. — Execuția simplă.

Ca român, rog mult onoratul public
românesc să binevoiască a mă sprigini
cu binevoitoarele comande. Cu stimă:

MIHAI NADRA, constructor.

ARAD, strada Lipót Nrul 3.

Mare succes.

Invenție

Dinții susțin sănătatea

căci sub influința lor stau organele mistuirei,
cărora înfăptuire asupra sănătății. Fiindcă sănătatea
mai scump tesaur din lume, de aceea vă recomand
mea invenție, care nu e frază goală ci vă dă o probă

cosmetical de dinți „Hófehér“

a lui Nádler

care și cei mai neglijenți dinți îi curăță departe

negreala sau gălbineala
îi face albi ca și zăpa

O singură experimentare adevărește, că „Hófehér“
mai bun ca praful, crema și pasta de dinți, că nu e
el praful care să frece, care se pune pe gingiile
între dinți și ducând smalțul de pe dinți produce
distrugerile de dinți și de gingi. Nu conține săpun, ca alte

»Hófehér« e un lichid produs din sucuri de plante
cale chimică, și are un gust plăcut.

Prețul unei sticle 1 cor. 50 fil, care ajunge 1—

Se capătă la:

Nádler Lajos

ARAD, în depozitul din **Andrássy tér 20**
Locul fabricii: **Varjassy József utca 32**, (casa 16)

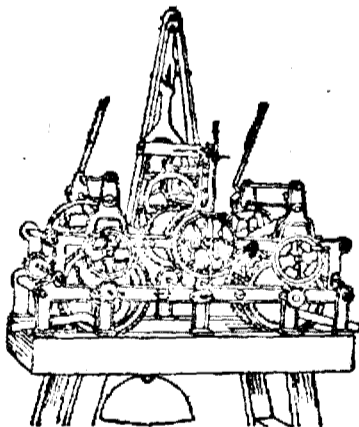
Sub scutul legii și patent

Iosif Grábner, Szombathely

Fabrică

Ciasornice de turn,

cari se trag tot la 8 zile,
pentru biserici, case co-
munale, castele și școli;
cu mecanismul cel mai bun
și mai nou și executare so-
lidă. Pentru preoți și e-
pitropi se dau și cu plă-
tirea în rate.

Trimit budget și pri-
mesc repararea ciasor-
nicilor de turn.

EISELE JÁNOS, Arad.

Depozit de articole de Norinberg, articole de podoabă, modă de bărbați.

PENTRU SEZONUL DE PRIMĂVARĂ, PREȚURILE CELE MAI IEFTINE.

Au sosit cordoane de femei, copii și fete, moda cea
mai nouă, pălării pentru bărbați și copii,
albituri, cravate, manjete, gulere, asortiment bogat.

Mince (lopde), jucării de copii, ouă de Paști, stropitor
de calitate cea mai bună, prețuri ieftine. Pro-
bați numai odată și vă veți convinge.

Gramofioanele cele mai bune și plăci se pot cumpăra cu scăzământ la prețuri.

O cumpărare de probă va convinge pe orșicine despre asta.

Rog binevoitoarea atenție:

Eisele János.

„LA PAPAGALUL VERDE“ vis-à-vis cu statua sf. treim.